

EASO

Poradnik praktyczny dotyczący wykorzystywania informacji o krajach pochodzenia przez urzędników prowadzących postępowania w sprawach wniosków o udzielenie azylu

*Seria poradników
praktycznych EASO*

2020

EASO

**Poradnik praktyczny
dotyczący wykorzystywania
informacji o krajach
pochodzenia przez urzędników
prowadzących postępowania
w sprawach wniosków
o udzielenie azylu**

*Seria poradników
praktycznych EASO*

2020

Projekt ukończono w listopadzie 2020 r.

Ani Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), ani żadna osoba działająca w jego imieniu nie ponoszą odpowiedzialności za wykorzystanie poniższych informacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2020

© Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, 2020

Print	ISBN 978-92-9476-666-3	doi:10.2847/837184	BZ-04-19-324-PL-C
PDF	ISBN 978-92-9476-681-6	doi:10.2847/69519	BZ-04-19-324-PL-N

Obraz na stronie tytułowej, mmpile © iStock, 2019

Obraz flagi Iraku s. 20, Pomogayev © iStock, 2018

Obraz flagi Syrii. 21, -ELIKA- © iStock, 2017

Obraz flagi Kamerunu s. 21, Fredex8 © iStock, 2017

Obraz flagi Kolumbii s. 21, Poligrafistka © iStock, 2015

Obraz układanki s. 13 na podstawie, Quarta_ © iStock, 2017

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła. W przypadku wykorzystywania lub powielania zdjęć lub innych materiałów nieobjętych prawami autorskimi EASO należy zwrócić się o pozwolenie bezpośrednio do właścicieli praw autorskich.

O poradniku praktycznym

Dlaczego przygotowano niniejszy poradnik praktyczny? Misją Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) jest wspieranie państw członkowskich Unii Europejskiej (państw członkowskich) m.in. poprzez organizowanie wspólnych szkoleń, ustanawianie wspólnych kryteriów jakości i zapewnianie wspólnych informacji o krajach pochodzenia, IKP (ang. country of origin information, COI). EASO wspiera również kraje stowarzyszone z Unią Europejską (nazywane łącznie z państwami członkowskimi – państwami UE+). Zgodnie z ogólnym założeniem, jakim jest wspieranie państw członkowskich w osiąganiu wspólnych norm i realizowaniu wysokiej jakości procesów w ramach wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA), EASO opracowuje wspólne praktyczne narzędzia i wytyczne.

Poradnik praktyczny EASO dotyczący wykorzystywania informacji o krajach pochodzenia przez urzędników prowadzących postępowania ma być praktycznym narzędziem dla urzędników prowadzących postępowania w całej Unii Europejskiej i poza jej granicami, pomocnym w ich codziennej pracy.

Celem poradnika praktycznego jest pomoc urzędnikom prowadzącym postępowania w wykorzystywaniu IKP na różnych etapach postępowania – podczas przygotowywania i przeprowadzania przesłuchań oraz przy ocenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W jaki sposób opracowano niniejszy poradnik praktyczny? Poradnik został opracowany przez ekspertów z państw UE+ przy cennym wkładzie Austriackiego Ośrodka Badań i Dokumentacji w Zakresie Krajów Pochodzenia i Azylu (ACCORD) oraz Fundacji ARC. Cenny wkład we wcześniejsze wersje poradnika wniósł również Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR); ukończony poradnik niekoniecznie odzwierciedla stanowisko UNCHR. Wsparcie i koordynację procesu jego opracowania zapewnił EASO. Przed jego ukończeniem przeprowadzono konsultacje na temat poradnika ze wszystkimi państwami UE+.

Do kogo skierowany jest niniejszy poradnik praktyczny? Niniejszy poradnik skierowany jest przede wszystkim do urzędników prowadzących postępowania i przesłuchania oraz do decydentów w krajowych organach rozstrzygających. Ponadto narzędzie to jest przydatne dla urzędników odpowiedzialnych za badanie jakości opracowań IKP i doradców prawnych, a także dla innych osób pracujących lub udzielających się w dziedzinie ochrony międzynarodowej w kontekście UE. Poradnik praktyczny ma na celu zaspokojenie potrzeb urzędników prowadzących postępowania z różnym stopniem doświadczenia: od młodszych stażem po doświadczonych, i umożliwia utrwalenie i przypomnienie odpowiedniej wiedzy.

Jaki jest zakres niniejszego poradnika praktycznego? W niniejszym poradniku skoncentrowano się na wykorzystywaniu informacji o krajach pochodzenia przez urzędników prowadzących postępowania w ich codziennej pracy w ramach procedur o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jego celem nie jest zapewnienie wytycznych urzędnikom wyszukującym informacje o krajach pochodzenia. Specjalistyczne wytyczne dotyczące wyszukiwania informacji o krajach pochodzenia są dostępne w następujących dokumentach: *EASO Country of Origin Information (COI) Report Methodology [Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia]*; oraz *Writing and Referencing Guide for EASO Country of Origin Information (COI) Reports [Poradnik dotyczący pisemnego sporządzania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia, w tym tworzenia odpowiednich przypisów]*. Niniejszy poradnik nie zawiera specjalistycznych informacji na temat medycznych

IKP. W odniesieniu do medycznych informacji o krajach pochodzenia EASO opracował poświęcony im moduł programu szkoleń EASO (MedCOI).

Jak korzystać z niniejszego poradnika praktycznego? Poradnik praktyczny zawiera (1) wytyczne dotyczące różnych etapów procedury rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, podkreślające rolę IKP i związane z nimi kryteria; oraz (2) listę kontrolną, jako praktyczne przypomnienie zalecanych kroków, związanych z wykorzystywaniem informacji o kraju pochodzenia, na różnych etapach procedury rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Jak niniejszy poradnik praktyczny odnosi się do prawodawstwa krajowego i praktyki krajowej? Niniejszy poradnik stanowi miękkie narzędzie konwergencji, zachęcające do harmonizacji praktyk. Narzędzie to nie jest prawnie wiążące. Odzwierciedla wspólnie ustalone kryteria, jak również zawiera przestrzeń dedykowaną specyfice ustawodawstwa, wytycznych i praktyk krajowych.

Jaki jest charakter powiązań między niniejszym poradnikiem praktycznym a innymi instrumentami wsparcia EASO? Podobnie jak w przypadku wszystkich instrumentów wsparcia EASO niniejszy *Poradnik praktyczny dotyczący wykorzystywania informacji o krajach pochodzenia przez urzędników prowadzących postępowania* jest oparty na normach WESA. Niniejszy poradnik został opracowany na podstawie tych samych ram i powinien być postrzegany jako uzupełnienie innych dostępnych instrumentów EASO. Zapewnienie zgodności poradnika z tymi instrumentami stanowiło główny cel, szczególnie w odniesieniu do ściśle z nim powiązanego modułu programu szkoleń EASO poświęconego IKP oraz *EASO COI Research Methodology* [Metodologii EASO dotyczącej wyszukiwania IKP]. Poradniki praktyczne EASO dotyczące oceny materiału dowodowego, przesłuchania, kwalifikowania do objęcia ochroną międzynarodową oraz wykluczenia również stanowiły cenne źródła informacji w trakcie opracowywania niniejszego instrumentu, a także *Judicial Practical Guide On Country Of Origin Information* [Sądowy Poradnik Praktyczny dotyczący Informacji o Krajach Pochodzenia].

Wszystkie poradniki praktyczne oraz narzędzia EASO są dostępne pod adresem: <https://www.easo.europa.eu/practical-tools>.

Uwaga: na potrzeby niniejszego poradnika „azyl” oznacza „ochronę międzynarodową”.

Spis treści

O poradniku praktycznym	3
Wykaz skrótów	6
Wprowadzenie	7
1. Podstawowe cechy IKP	9
1.1. Czym są IKP?	9
1.2. Dlaczego wykorzystywanie IKP jest obowiązkowe?	10
1.3. Istotne pojęcia proceduralne przy wykorzystywaniu informacji o krajach pochodzenia	12
1.4. Kryteria jakości IKP	12
1.5. Znaczenie oceny źródła	16
1.6. IKP i wytyczne dotyczące poszczególnych krajów	17
2. IKP i rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej	19
2.1. Różne role IKP w procesie rozpatrywania wniosku	19
2.2. Formułowanie pytań badawczych	22
3. Wykorzystywanie IKP na różnych etapach rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej	25
3.1. Przygotowanie do przesłuchania	26
3.2. Prowadzenie przesłuchania	29
3.3. Ocena wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej	34
3.4. Odniesienia w decyzji	45
4. Wykluczenie	46
4.1. Identyfikacja elementów powodujących konieczność analizy wykluczenia	47
4.2. Dalsza analiza zidentyfikowanych wskaźników wykluczenia	49
5. Wyszukiwanie informacji o krajach pochodzenia i ich źródła	52
5.1. Różne rodzaje źródeł informacji o krajach pochodzenia	52
5.2. Praktyczne wskazówki dotyczące podstawowego badania informacji o krajach pochodzenia przez urzędników prowadzących postępowania	59
Załącznik 1: Lista kontrolna	63

Wykaz skrótów

ACCORD	Austriacki Ośrodek Badań i Dokumentacji w Zakresie Krajów Pochodzenia i Azylu
dyrektywa proceduralna (wersja przekształcona)	dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona)
IKP	informacje o kraju / krajach pochodzenia (ang. COI, country of origin information)
EASO	Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu
ETPC	Europejski Trybunał Praw Człowieka
IGO	organizacja międzyrządowa
IPA	alternatywa ochrony wewnętrznej
ISIS	Państwo Islamskie w Iraku i Syrii
Konwencja dotycząca statusu uchodźców	Konwencja dotycząca statusu uchodźców (1951), zmieniona protokołem (1967), zwana również Konwencją genewską w dorobku prawnym Unii Europejskiej w dziedzinie azylu
NGO	organizacja pozarządowa
państwa członkowskie	państwa członkowskie Unii Europejskiej
państwa UE+	państwa członkowskie Unii Europejskiej i państwa stowarzyszone
PRADO	publiczny rejestr on-line autentycznych dokumentów tożsamości i dokumentów podróży
dyrektywa w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona)	dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (wersja przekształcona)
UNHCR	Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców
WESA	wspólny europejski system azylowy

Wprowadzenie

Informacje o krajach pochodzenia (IKP) mają kluczowe znaczenie przy rozpatrywaniu wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. Umożliwiają urzędnikom prowadzącym postępowania ocenę oświadczeń wnioskodawców i innych dowodów dotyczących ich potrzeby ochrony oraz ustalenie, czy wnioskodawca kwalifikuje się do objęcia ochroną międzynarodową.

Poradnik praktyczny EASO dotyczący wykorzystywania informacji o krajach pochodzenia przez urzędników prowadzących postępowania w sprawach wniosków o udzielenie azylu został opracowany na podstawie przepisów prawnych dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) ⁽¹⁾ i dyrektywy proceduralnej (wersja przekształcona) ⁽²⁾. Wspiera prawidłowe stosowanie przepisów prawnych, przedstawiając kryteria dotyczące IKP oraz podkreślając rolę IKP na różnych etapach procedury w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W poradniku praktycznym skoncentrowano się przede wszystkim na wykorzystywaniu informacji o krajach pochodzenia przez urzędników prowadzących postępowania przy rozpatrywaniu wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. Ze względu na złożoność procedury poradnik zawiera również przydatne wskazówki i wytyczne o charakterze bardziej ogólnym, dotyczące wykorzystywania IKP w procesie rozpatrywania wniosków. Zawiera również informacje związane z wyszukiwaniem IKP, a także metodologię służącą wsparciu urzędników prowadzących postępowania w wyszukiwaniu IKP. Jest to szczególnie istotne w przypadkach, gdy nie są dostępni eksperci ds. informacji o krajach pochodzenia lub specjalna jednostka ds. informacji o krajach pochodzenia. Pomimo że niniejszy poradnik zawiera wskazówki dotyczące wyszukiwania, wykorzystywania i metodologii opracowywania informacji o krajach pochodzenia, to nie może on zastąpić fachowej wiedzy ekspertów ds. informacji o krajach pochodzenia ani specjalnej jednostki ds. informacji o krajach pochodzenia. Jeżeli eksperci ds. IKP lub specjalna jednostka ds. IKP pochodzenia nie są dostępni, zaleca się, aby urzędnik prowadzący postępowanie pogłębił swoją wiedzę, np. zapoznając się z *EASO COI Research Methodology [Metodologią EASO dotyczącą wyszukiwania IKP]* oraz innymi dokumentami dotyczącymi sektora IKP opublikowanymi przez EASO. Zaleca się również skorzystanie z modułu programu szkoleń EASO dotyczącego informacji o krajach pochodzenia. Jeśli dostępni są eksperci ds. informacji o krajach pochodzenia, zaleca się regularne konsultacje z nimi.

Poradnik praktyczny jest podzielony na pięć rozdziałów. W rozdziale wprowadzającym wyjaśniono, czym są IKP i dlaczego konieczne jest ich wykorzystywanie. Przedstawiono kryteria jakości i koncepcje proceduralne mające zastosowanie do wykorzystywania COI oraz opisano, w jaki sposób zapewnić wykorzystywanie wysokiej jakości IKP. W kolejnych rozdziałach poradnika przedstawiono sposoby wykorzystywania informacji o krajach pochodzenia na różnych etapach procedury azylowej – podczas przygotowywania i prowadzenia przesłuchania, a także podczas przeprowadzania oceny wiarygodności i oceny ryzyka wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. W tej części znajdują się wskazówki dotyczące wykorzystywania informacji o kraju pochodzenia: a) w celu zbadania tożsamości wnioskodawcy i kraju

⁽¹⁾ [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE](#) z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (wersja przekształcona).

⁽²⁾ [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE](#) z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona).

pochodzenia; b) aby móc ocenić wiarygodność wniosku; oraz c) aby móc ocenić obawy wnioskodawcy związane z jego ewentualnym powrotem do kraju. W tych rozdziałach poradnika zawarto praktyczne informacje dotyczące rozpatrywania wniosku i metodologii informacji o krajach pochodzenia. Ostatnie sekcje zawierają informacje o źródłach IKP i wskazówki dotyczące badania IKP.

Aby lepiej zilustrować wykorzystywanie informacji o kraju pochodzenia w procesie rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w całym poradniku praktycznym przedstawiono różne przykłady oparte na czterech konkretnych sprawach dotyczących udzielenia ochrony. Dotyczą one osób ubiegających się o azyl z Kamerunu, Kolumbii, Iraku i Syrii. Należy podkreślić, że nie powinno się wyciągać ogólnych wniosków na podstawie tych przykładów, gdyż zostały one przedstawione wyłącznie w celach edukacyjnych. Ponadto należy również uwzględniać aktualność IKP omówionych w poradniku, które mogły stać się nieaktualne.

1. Podstawowe cechy IKP

1.1. Czym są IKP?

IKP to informacje o kraju pochodzenia, miejscu stałego zamieszkania oraz krajach tranzytu lub powrotu, które są wykorzystywane w procedurze w celu indywidualnej oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Informacje o krajach pochodzenia mogą być również wykorzystywane w kontekście spraw migracyjnych niezwiązanych z azylem, np. przy ocenie wniosków związanych ze zdrowiem (zob. poniżej). IKP mają na celu udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące krajów pochodzenia, na przykład odnoszące się do sytuacji społeczno-ekonomicznej, prawnej, politycznej, w zakresie praw człowieka, bezpieczeństwa oraz sytuacji humanitarnej lub konfliktu w danym czasie ⁽³⁾.

Medyczne informacje o krajach pochodzenia (medyczne IKP) odnoszą się do konkretnych informacji medycznych i zdrowotnych w krajach pochodzenia obywateli państw trzecich, które są istotne dla oceny wniosków związanych ze zdrowiem.

Jakość informacji o krajach pochodzenia zależy od ich źródeł. O ile jest to możliwe informacje o krajach pochodzenia powinny pochodzić z różnych publicznie dostępnych źródeł. Czasami informacje mogą być poufne/zastrzeżone lub źródło może być poufne/anonimowe ze względów bezpieczeństwa lub z innych powodów. W takich przypadkach należy sprawdzić jakość i wiarygodność źródła.

Aby informacje kwalifikowały się jako IKP, źródło informacji nie może mieć **żadnego własnego interesu** w rozpatrzeniu indywidualnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Należy również podkreślić, że dokumenty osobiste przedłożone przez wnioskodawcę nie są informacjami o kraju pochodzenia.

Informacje o kraju pochodzenia mogą być wykorzystywane na różnych etapach procedury: podczas przygotowywania przesłuchania, podczas prowadzenia przesłuchania oraz przy ocenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Informacje o kraju pochodzenia pomagają zapoznać się z ogólną sytuacją polityczną, związaną z bezpieczeństwem lub sytuacją społeczno-gospodarczą w kraju pochodzenia oraz pomagają w rozpatrywaniu zasadniczej treści wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

IKP nie determinują decyzji, tylko wspierają ocenę materiału dowodowego. Wnoszą one wkład w wytyczne dotyczące krajów i oceny prawne, lecz są od nich odrębne.

Informacje o krajach pochodzenia są istotne dla oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, **jednak mają swoje ograniczenia**. Informacje o krajach pochodzenia rzadko są rozstrzygające co do meritum wniosku i nie można ich wykorzystywać do udzielenia odpowiedzi na wszystkie pytania dotyczące sprawy. Zakres, w jakim mogą wspierać ocenę indywidualnej sprawy, zależy od wielu czynników, w tym od stopnia, w jakim wniosek opiera się na osobistych okolicznościach lub jak dobrze informacje na określony temat są udokumentowane w danym kraju pochodzenia. Ograniczenia lub trudności dotyczące

⁽³⁾ EASO, *Country of Origin Information Report Methodology [Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia]*, czerwiec 2019 r., s. 5.

sprawozdawczości w kraju pochodzenia mogą ograniczać dostępność informacji na dany temat, dlatego zawsze należy być ich świadomym.

Informacje o kraju pochodzenia zapewniają kontekst lub odpowiednie tło dla opisu zdarzeń przedstawionych przez wnioskodawcę oraz ramy odniesienia, które pomagają zrozumieć i ocenić potencjalne przyszłe ryzyko. W przypadku znalezienia niewielkiej liczby informacji lub w przypadku niemożności ich potwierdzenia należy to wziąć pod uwagę przy ocenie oświadczeń i przedstawionych dowodów. Brak informacji o kraju pochodzenia nie oznacza jednak, że zdarzenie nie miało miejsca, sytuacja nie wystąpiła ani że dana osoba lub organizacja nie istnieje.

1.2. Dlaczego wykorzystywanie IKP jest obowiązkowe?

Obowiązek wykorzystywania informacji o krajach pochodzenia przy ocenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej wynika z prawodawstwa UE, w szczególności z dwóch podstawowych dyrektyw właściwych dla rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej – dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) i dyrektywy proceduralnej (wersja przekształcona), lecz również z orzecznictwa europejskiego, w szczególności orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) ⁽⁴⁾.

Art. 4 ust. 3 lit. a) dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona)

Ocena wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest przeprowadzana indywidualnie dla każdego przypadku i obejmuje m.in.:

a) wszystkie istotne fakty odnoszące się do kraju pochodzenia w momencie podejmowania decyzji w sprawie wniosku, w tym również przepisy ustawowe i wykonawcze kraju pochodzenia oraz sposoby ich wykonywania.

Art. 10 ust. 3 lit. b) dyrektywy proceduralnej (wersja przekształcona)

Państwa członkowskie zapewniają, aby decyzje organu rozpatrującego w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej były podejmowane po odpowiednim rozpatrzeniu. W tym celu państwa członkowskie zapewniają, aby:

[...]

b) uzyskiwane były precyzyjne i aktualne informacje z różnych źródeł, takich jak EASO oraz UNHCR i właściwe organizacje międzynarodowe zajmujące się prawami człowieka, na temat ogólnej sytuacji panującej w krajach pochodzenia wnioskodawców oraz, w razie potrzeby, w państwach, przez które przejeżdżali oni tranzytem, oraz aby takie informacje były udostępniane personelowi odpowiedzialnemu za rozpatrywanie wniosków i podejmowanie decyzji;

⁽⁴⁾ Więcej przykładów orzeczeń ETPC można znaleźć w EASO, *Judicial practical guide on country of origin information – Compilation of jurisprudence* [Sądowy poradnik praktyczny dotyczący informacji o krajach pochodzenia – Kompilacja orzecznictwa], 2018 r.

Orzecznictwo ETPC	
Nazwa sprawy	Słowa kluczowe / adekwatność / główne punkty
<i>Sufi i Elmi przeciwko Zjednoczonemu Królestwu</i>	Przy ocenie znaczenia, jakie należy nadać materiałom o sytuacji w danym kraju, wymagane jest przyjrzenie się ich źródłom, szczególnie pod kątem ich niezależności, wiarygodności i obiektywności. W przypadku sprawozdań istotny jest autorytet i reputacja ich autorów, poważny charakter badań, za pomocą których zostały one zebrane, spójność wniosków oraz potwierdzenie ich przez inne źródła. Zdaniem Trybunału ważny jest również fakt obecności autora materiału w danym kraju i jego możliwości dotarcia do informacji ⁽⁵⁾ .
<i>Saadi przeciwko Włochom</i>	W odniesieniu do wiarygodności źródła Trybunał zwraca uwagę na autorytet i reputację autorów sprawozdań, powagę badań, za pomocą których zostały one opracowane, fakt, że w omawianych punktach ich wnioski są ze sobą spójne oraz że wnioski te są potwierdzone merytorycznie przez wiele innych źródeł. Trybunał często przywiązywał wagę do informacji zawartych w ostatnich sprawozdaniach niezależnych międzynarodowych stowarzyszeń ochrony praw człowieka, takich jak Amnesty International, lub źródeł rządowych, w tym Departamentu Stanu Stanów Zjednoczonych ⁽⁶⁾ .
<i>Salah Sheekh przeciwko Niderlandom</i>	Trybunał musi powziąć przekonanie, że ocena dokonana przez organy umawiającego się państwa jest adekwatna i znajduje wystarczające oparcie w materiałach krajowych jak również materiałach pochodzących z innych wiarygodnych i obiektywnych źródeł, takich jak np. inne umawiające się państwa czy państwa trzecie, agencje Organizacji Narodów Zjednoczonych i szanowane organizacje pozarządowe ⁽⁷⁾ .
Więcej przykładów znajduje się w EASO, <i>Judicial practical guide on country of origin information – Compilation of jurisprudence</i> [Sądowy poradnik praktyczny EASO dotyczący informacji o krajach pochodzenia – Kompilacja orzecznictwa], 2018 r.	

Państwa członkowskie mają obowiązek zbadania elementów wymienionych w art. 4 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona), co jest odrębne od obowiązku wnioskodawcy dotyczącego uzasadnienia wniosku. Obowiązek ten dotyczy między innymi uzyskiwania informacji o krajach pochodzenia. Jest to szczególnie istotne w sytuacjach, w których ciężar dowodu przenosi się na organ rozstrzygający, np. w przypadku stosowania alternatywy ochrony wewnętrznej lub rozważania wykluczenia (zob. [sekcja 3.3.3. Ochrona wewnętrzna](#) i [rozdział 4. Wykluczenie](#)).

⁽⁵⁾ ETPC, wyrok z dnia 28 czerwca 2011 r., *Sufi i Elmi przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, nr 8319/07 i 11449/07, ECLI:CE:ECHR:2011:0628JUD000831907.

⁽⁶⁾ ETPC, wyrok z dnia 28 lutego 2008 r., *Saadi przeciwko Włochom*, nr 37201/06, ECLI:CE:ECHR:2008:0228JUD003720106.

⁽⁷⁾ ETPC, wyrok z dnia 11 stycznia 2007 r., *Salah Sheekh przeciwko Niderlandom*, nr 1948/04, ECLI:CE:ECHR:2007:0111JUD000194804.

1.3. Istotne pojęcia proceduralne przy wykorzystywaniu informacji o krajach pochodzenia

Pojęcia proceduralne są istotne podczas badania informacji o kraju pochodzenia, lecz co ważniejsze, przy wykorzystywaniu ich w celu oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Główne pojęcia proceduralne związane z wyszukiwaniem i wykorzystywaniem IKP⁽⁸⁾:

- **Równość stron** zainteresowanych postępowaniem o udzielenie azylu w odniesieniu do dostępu do informacji w postępowaniu odwoławczym. Zasada ta ma na celu zapewnienie uczciwości procedury. Aby zapewnić skuteczny środek prawny wszystkie strony powinny mieć dostęp do informacji, na których oparta jest decyzja, chyba że są to informacje niejawne. W przypadku ujawniania informacji sklasyfikowanych jako „zastrzeżone” należy zapoznać się ze swoją praktyką krajową.
- **Wykorzystywanie w jak największym zakresie informacji publicznych**, ponieważ publicznie dostępne informacje mogą być poddawane przeglądowi i kontroli przez wnioskodawcę, organy decyzyjne i organy sądowe. Mogą jednak zaistnieć sytuacje, w których źródło jest poufne/ anonimowe, na przykład ze względów bezpieczeństwa i ochrony źródła informacji. W innych sytuacjach informacje mogą zostać zaklasyfikowane jako poufne/zastrzeżone i nieprzeznaczone do rozpowszechniania poza bezpośrednim postępowaniem. W takich przypadkach informacje należy ocenić, rozważyć i odpowiednio wykorzystać w odniesieniu do innych dowodów. Ponadto w przypadku odwołania sąd musi mieć możliwość przestrzegania zasady równości stron, biorąc pod uwagę niezbędne zabezpieczenia zapewniające poufność informacji.
- **Ochrona danych**. Dane osobowe wnioskodawcy oraz informacje potencjalnie umożliwiające identyfikację wnioskodawcy muszą być chronione i nigdy nie powinny być bezpośrednio ani pośrednio udostępniane domniemanemu prześladowcy.

1.4. Kryteria jakości IKP

Dyrektywa w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) i dyrektywa proceduralna (wersja przekształcona) nie tylko zobowiązują do uwzględniania IKP, lecz również odnoszą się do uznanych kryteriów jakości IKP ⁽⁹⁾.

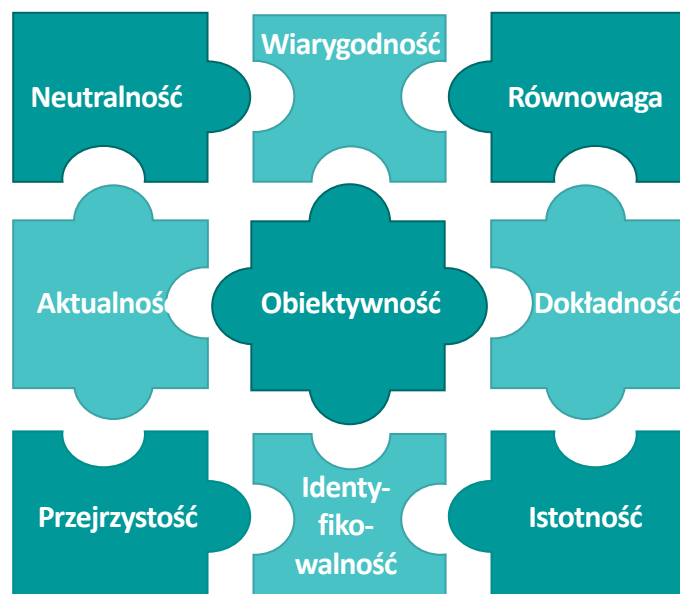
Kryteria jakości IKP do celów oceny źródeł i walidacji informacji zostały opracowane przez różne zainteresowane strony na szczeblu międzynarodowym ⁽¹⁰⁾ i UE. Wspólne wytyczne UE dotyczące przetwarzania informacji

⁽⁸⁾ ACCORD, *Researching country of origin information Training Manual [Podręcznik szkoleniowy dotyczący wyszukiwania informacji o kraju pochodzenia]*, wyd. 2013, s. 36–38.

⁽⁹⁾ Motyw 39 dyrektywy proceduralnej (wersja przekształcona) i art. 8 ust. 2 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona).

⁽¹⁰⁾ Wcześniejsze kryteria zostały opracowane przez UNHCR, *Country of Origin Information: Towards Enhanced International Cooperation [Informacje o kraju pochodzenia: w kierunku ściślejszej współpracy międzynarodowej]*, luty 2004 r.; Międzynarodowe Stowarzyszenie Sędziów Orzekających w Sprawach Uchodźców, *Judicial Criteria for Assessing Country of Origin Information (COI): A Checklist [Sądowe kryteria oceny informacji o kraju pochodzenia: lista kontrolna]*, listopad 2006 r.

o krajach pochodzenia z 2008 r. ⁽¹¹⁾, Podręcznik szkoleniowy ACCORD z 2013 r. ⁽¹²⁾, Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia z 2019 r. ⁽¹³⁾ oraz orzecznictwo ETPC przewidują wiele wspólnych kryteriów jakościowych, w szczególności te poniżej opisane.

Rysunek 1. Kryteria jakości COI

Neutralność	Wyszukiwanie COI powinno być prowadzone w sposób neutralny, bez faworyzowania konkretnego wyniku lub wniosku.
Wiarygodność	Decyzje dotyczące potrzeb w zakresie ochrony międzynarodowej powinny opierać się na informacjach o kraju pochodzenia z wiarygodnych źródeł, z uwzględnieniem wiarygodności źródła, kontekstu politycznego i ideologicznego, a także jego mandatu, metodologii sprawozdawczości, finansowania, kontekstu i motywacji.
Równowaga	Ponieważ każde źródło ma własną perspektywę i cel, należy zapoznać się z różnymi źródłami i różnymi rodzajami źródeł, aby uzyskać jak najbardziej wszechstronny i zrównoważony obraz.

⁽¹¹⁾ ECOI, *Common EU Guidelines for processing Country of Origin Information (COI)* [Wspólne wytyczne UE dotyczące przetwarzania informacji o kraju pochodzenia (COI)], kwiecień 2008 r.

⁽¹²⁾ ACCORD, *Researching country of origin information Training Manual* [Podręcznik szkoleniowy dotyczący wyszukiwania informacji o kraju pochodzenia], wyd. 2013.

⁽¹³⁾ EASO, *Country of Origin Information (COI) Report Methodology* [Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia], czerwiec 2019 r.

Aktualność	Należy wykorzystywać aktualne lub najnowsze i najbardziej odpowiednie w danym czasie informacje o kraju pochodzenia. W stosownych przypadkach można wykorzystać informacje o kraju pochodzenia, które są nieaktualne (odniesienie do przeszłych wydarzeń, które należy zweryfikować lub w celu podania historycznego tła koncepcyjnego danego tematu).
Obiektywność	Informacje o krajach pochodzenia powinny być oparte na faktach i nie powinny podlegać wpływowi emocji, spekulacji, osobistych lub grupowych uprzedzeń, interesów lub negatywnego nastawienia.
Dokładność	Powinna istnieć zgodność między oświadczeniem, opinią lub informacją, a stanem faktycznym lub prawdą. Dokładność można osiągnąć poprzez sprawdzenia krzyżowe i potwierdzenie informacji.
Przejrzystość	Informacje o kraju pochodzenia powinny być klarownie przedstawiane, a ich znaczenie nie może być zniekształcane. Należy zapewnić klarowność, precyzyjność i jednoznaczność w odniesieniu do metod podejmowania decyzji w zakresie wyszukiwania, pozyskiwania, oceny i prezentacji informacji.
Identyfikowalność	Zakres, w jakim można zidentyfikować pierwotne lub oryginalne źródło informacji. Informacje o kraju pochodzenia powinny zawierać wszystkie odpowiednie odniesienia i należy je przedstawiać w klarowny sposób, aby umożliwić ich odbiorcom niezależną weryfikację informacji oraz dostęp do nich. W przypadku każdej informacji powinna być możliwa identyfikacja jej źródła, najlepiej oryginalnego źródła.
Istotność	Informacje o kraju pochodzenia uznaje się za istotne, gdy są oparte na kwestiach zakorzenionych w pojęciach prawnych dotyczących uchodźców i praw człowieka lub na kwestiach wynikających z oświadczeń wnioskodawcy i są ściśle związane z danym faktem, wydarzeniem lub sprawą.

Kryteria te gwarantują, że informacje o kraju pochodzenia spełniają wszystkie niezbędne wymogi proceduralne i jakościowe, aby mogły być wykorzystywane w procedurach udzielania ochrony międzynarodowej. Odgrywają rolę na różnych etapach całej procedury udzielania ochrony międzynarodowej, w szczególności:

- **przy formułowaniu pytań podczas wyszukiwania na podstawie rozpatrywanej sprawy:** w celu dopilnowania, by tematy objęte wyszukiwaniem IKP były adekwatne w odniesieniu do istotnych elementów oświadczeń wnioskodawcy oraz zapytań prawnych, na które należy odpowiedzieć przy rozpatrywaniu wniosku o ochronę międzynarodową;

- **podczas wyszukiwania IKP:** w celu dopilnowania, by wyszukiwanie było prowadzone w sposób neutralny, bez faworyzowania określonego wyniku lub wniosku, osiągając maksymalną możliwą jakość i trafność;
- **przy wyborze, ocenie i walidacji różnych źródeł informacji:** aby zagwarantować, że informacje o krajach pochodzenia pochodzą z wiarygodnych źródeł oraz że wykorzystano szeroką gamę i zrównoważoną kombinację źródeł;
- **podczas oceny IKP:** aby zagwarantować, że źródła i informacje są adekwatne do sprawy, rzetelne, dokładne i aktualne (lub najbardziej odpowiednie w danym czasie), zgodnie z kryteriami jakości IKP;
- **w przypadku odwoływania się do IKP w decyzjach:** w celu dopilnowania, by informacje były przedstawiane w neutralny sposób oraz by odniesienia do IKP były możliwe do zidentyfikowania i przejrzyste.

Jeżeli IKP są wybierane z różnych źródeł, zarówno źródła, jak i informacje muszą zostać ocenione pod kątem kryteriów jakości. Należy pamiętać, że istnieje różnica między „informacją” a „źródłem”. W niniejszym poradniku praktycznym posługujemy się następującymi definicjami stosowanymi w Metodologii przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia ⁽¹⁴⁾.

- **Informacje** to treść lub dane dostarczone przez źródło.
- **Źródło** to medium, osoba lub instytucja przekazujące informacje:
 - o Pierwotne źródło jest ściśle lub bezpośrednio związane ze zdarzeniem, faktem lub sprawą (tj. posiada informacje z pierwszej ręki na temat zdarzenia, faktu lub sprawy).
 - o Oryginalne źródło po raz pierwszy dokumentuje zdarzenie, fakt lub sprawę pochodzące prosto ze źródła. Oryginalne źródło może być również pierwotnym źródłem.
 - o Wtórne źródło odtwarza informacje z oryginalnego źródła (lub innych źródeł wtórnych) lub odnosi się do takich informacji.

Należy dokonać innego istotnego rozróżnienia między źródłami a bazami danych / portalami. Baza danych / portal to generalnie platforma zawierająca informacje z różnych typów źródeł. Baza danych / portal jest dostawcą informacji, lecz zazwyczaj nie jest źródłem. Szczegółowe informacje o portalach i bazach danych zawierających COI można uzyskać w [rozdziale 5. Wyszukiwanie informacji o krajach pochodzenia i ich źródła](#).

⁽¹⁴⁾ EASO, *Country of Origin Information Report Methodology [Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia]*, czerwiec 2019 r., s. 12–14.

1.5. Znaczenie oceny źródła

Aby ocenić, czy źródła są wiarygodne oraz dostarczają dokładnych i adekwatnych informacji związanych ze sprawą, zawsze należy dokonać indywidualnej oceny merytorycznej źródeł pod kątem kryteriów jakości. Pomoże to osiągnąć maksymalny możliwy poziom zapewnienia jakości informacji o kraju pochodzenia zgodnie ze wspólnymi normami. Z tego względu niezwykle istotna jest znajomość kryteriów oceny źródeł i walidacji informacji.

Mimo iż w praktyce ocena źródła i walidacja informacji ⁽¹⁵⁾ są często przeprowadzane razem są to dwie różne koncepcje. Ocena źródła dotyczy jakości źródła. Na przykład wysokiej jakości sprawozdanie z wiarygodnego źródła może zawierać nieaktualne informacje jedynie dlatego, że upłynął czas i wystąpiły nowe zdarzenia. Nie prowadzi to do wniosku, że źródło jako takie nie jest wiarygodne. Oznacza to po prostu, że należy znaleźć bardziej aktualne informacje, aby zweryfikować i potwierdzić informacje. Ocena źródła może również prowadzić do wniosku, że nie można polegać na konkretnym źródle w sposób ogólny lub w odniesieniu do określonych tematów lub że może być wykorzystane wyłącznie do przedstawienia jednego punktu widzenia, lecz nie do opisanie sytuacji w sposób obiektywny. Więcej informacji na temat oceny źródła można znaleźć w *Metodologii przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia* ⁽¹⁶⁾.

Informacja jest dokładna, gdy w sposób prawdziwy przedstawia zdarzenie lub sytuację. Obiektywność oznacza bazowanie na faktach i niepodleganie wpływowi emocji, spekulacji, osobistych lub grupowych uprzedzeń, interesów lub negatywnego nastawienia. Informacje są aktualne, gdy są najbardziej aktualnymi dostępnymi informacjami, z uwzględnieniem sytuacji, w których informacje nie są najnowsze, lecz okoliczności nie uległy zmianie od czasu ich udostępnienia. Przy dokonywaniu oceny wiarygodności źródła pomocne są następujące pytania dotyczące „oceny źródła”.

Kto przekazuje informacje? Czy źródło jest znane, czy anonimowe? Jaki jest jego mandat? Jaka jest jego reputacja? Czy źródło posiada konkretną wiedzę, która czyni je „ekspertem” w danej kwestii? Czy źródło posiada znane uprzedzenia? W jakim kontekście działa źródło?

Jakie informacje są przekazywane? Jaki jest charakter przekazanych informacji (np. artykuł w mediach, relacja naocznego świadka, komunikat prasowy, opinia, stanowisko itp.)? W jakim stopniu są one oparte na faktach i udokumentowane? Czy są przekazywane niezależnie od motywacji źródła?

Dlaczego źródło przekazuje te informacje? Jaki jest program działań lub mandat źródła? Czy źródło ma szczególny interes (np. w informowaniu, popieraniu, zbieraniu funduszy itp.)?

Jak prezentowane są informacje? Czy materiał jest przedstawiony w obiektywny i przejrzysty sposób? Czy wiadomo, jakie metody wyszukiwania są stosowane? W jaki sposób informacje

⁽¹⁵⁾ Walidacja to proces oceny informacji. Walidacja informacji może odbywać się poprzez badanie pochodzenia informacji dostarczanych przez każde źródło oraz poprzez weryfikację, potwierdzanie i zestawianie informacji z informacjami z innych źródeł. EASO, *Country of Origin Information Report Methodology [Metodologia sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia]*, czerwiec 2019 r., s. 14–15.

⁽¹⁶⁾ EASO, *Country of Origin Information Report Methodology [Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia]*, czerwiec 2019 r.

są zbierane przez źródło? Czy język i styl pisanie są neutralne czy stronnicze? Czy informacje są możliwe do zidentyfikowania, a źródło informacji jest przejrzyste?

Kiedy zebrano informacje i kiedy zostały one dostarczone ⁽¹⁷⁾?

Przyglądając się różnym źródłom, może pojawić się pytanie, czy niektóre źródła są bardziej wartościowe lub wiarygodne niż inne. Na przykład, czy źródła medialne mają taką samą wartość jak źródła ONZ przy ocenie informacji o kraju pochodzenia jako podstawy decyzji? Czy należy przywiązywać większą wagę do raportu rządowego niż do artykułu opublikowanego przez organizację pozarządową?

W tym kontekście należy podkreślić, że każde źródło ma swój własny mandat lub misję oraz że nie istnieje żadna ogólna hierarchia źródeł. Przydatność i autorytet każdego źródła zależy od pytania, na które należy odpowiedzieć. Każde źródło należy oceniać odrębnie, a wnioski dotyczące wiarygodności źródła należy wyciągnąć dopiero po dokładnej ocenie źródła. Oznacza to, że nie należy wykluczać źródła bez dalszej analizy i oceny.

1.6. IKP i wytyczne dotyczące poszczególnych krajów

Aby ułatwić ocenę wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej organy rozstrzygające mogą udostępniać różne rodzaje produktów informacyjnych z IKP, a także inne narzędzia niezwiązane z IKP, takie jak strategia polityczna lub wytyczne dotyczące poszczególnych krajów. Istotne jest zrozumienie różnicy między produktami związanymi z IKP a dokumentami zawierającymi strategię polityczną / wytyczne oraz ich odpowiednimi funkcjami.

Organy rozstrzygające opracowują **wytyczne i dokumenty strategiczne dotyczące poszczególnych krajów**, aby wspierać swoich urzędników prowadzących postępowania, sprzyjać konwergencji i zwiększać skuteczność procesu decyzyjnego poprzez udzielanie porad i wskazówek dotyczących sposobu oceny spraw. Określają ogólną lub tematyczną ocenę i politykę władz dotyczącą wniosków z danego kraju, oceniając odpowiednie elementy zgodnie z przepisami krajowymi, międzynarodowymi i unijnymi (w szczególności dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona)). Dokumenty te przedstawiają **interpretację prawną** i ocenę sytuacji w danym kraju. Jest to główna różnica w stosunku do informacji o krajach pochodzenia. Informacje o krajach pochodzenia stanowią podstawę faktyczną (dowody w zakresie informacji o kraju pochodzenia), na podstawie których opracowuje się te wytyczne i dokumenty strategiczne i często mogą one odnosić się do informacji o kraju pochodzenia w celu zilustrowania uzasadnienia określonej decyzji. Istotne jest jednak zrozumienie, że wytyczne i dokumenty strategiczne nie są same w sobie informacjami o krajach pochodzenia i nie należy ich wykorzystywać jako źródła informacji o krajach pochodzenia ani odwoływać się do nich jako do takich źródeł. Niektóre krajowe dokumenty strategiczne / wytyczne są połączone z informacjami o krajach pochodzenia, na przykład krajowe noty polityczne i informacyjne opracowywane przez United Kingdom Home Office (ministerstwo spraw wewnętrznych Zjednoczonego Królestwa).

Wytyczne dotyczące krajów publikowane przez EASO zawierają również streszczenia dotyczące informacji o krajach pochodzenia, które ilustrują faktyczne podstawy oceny, ale które podsumowano na podstawie oryginalnych sprawozdań dotyczących informacji o krajach pochodzenia. Przytaczane oryginalne

⁽¹⁷⁾ EASO, *Country of Origin Information Report Methodology [Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia]*, czerwiec 2019 r., załącznik 2: Glosariusz.

sprawozdania IKP należy traktować jako podstawę oceny w każdym indywidualnym przypadku i cytować, jeśli są wykorzystywane. Więcej informacji na temat działań EASO w zakresie wytycznych dotyczących krajów można znaleźć w sekcji poświęconej wytycznym dotyczącym krajów na stronie internetowej EASO: <https://easo.europa.eu/country-guidance>.

UNHCR wydaje również wytyczne dotyczące poszczególnych krajów, w tym *Wytyczne dotyczące kwalifikowania i Rozważania nt. ochrony międzynarodowej*, aby pomóc urzędnikom prowadzącym postępowania, w tym personelowi UNHCR, rządowi i praktykom w ocenie potrzeb osób ubiegających się o azyl w zakresie ochrony międzynarodowej ⁽¹⁸⁾. Dokumenty te nie są informacjami o krajach pochodzenia, ale zawierają oryginalne źródła IKP w przypisach.

Należy podkreślić, że wytycznych dotyczących krajów nie należy mylić z **wnioskami dotyczącymi informacji o krajach pochodzenia (analiza IKP)**. Sprawozdania dotyczące informacji o krajach pochodzenia mogą obejmować sekcje zawierające „wnioski” lub „analizy”. W przeciwieństwie do wytycznych dotyczących krajów sekcje te nie obejmują jednak ocen prawnych, wytycznych dotyczących polityki lub decyzji. Wnioski te mają na celu uwydatnienie wzorców i tendencji w dostępnych informacjach o sytuacji w krajach pochodzenia, unikając jednocześnie nadmiernego uogólniania. Wnioski dotyczące IKP są informacjami o krajach pochodzenia w czystej postaci i opierają się na zsyntetyzowanych IKP z różnych źródeł z odpowiednimi odniesieniami. Więcej informacji można znaleźć w *Metodologii przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia* ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁸⁾ Są prawnymi interpretacjami kryteriów dotyczących uchodźców w odniesieniu do określonych profili na podstawie warunków społecznych, ekonomicznych, bezpieczeństwa, praw człowieka i warunków humanitarnych w danym kraju / na danym terytorium pochodzenia. UNHCR wydaje takie wytyczne dotyczące krajów na podstawie swojego mandatu, w ramach swojej odpowiedzialności za nadzorowanie stosowania Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r., zmienionej protokołem (1967 r.).

⁽¹⁹⁾ EASO, *Country of Origin Information Report Methodology [Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia]*, czerwiec 2019 r., s. 20–21.

2. IKP i rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

Niemal każdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej wywołuje pewne pytania i tematy wymagające dalszego zbadania i na które można odpowiedzieć wykorzystując IKP. Czasami do uzyskania ogólnego obrazu sytuacji w danym kraju potrzebne są informacje o charakterze ogólnym. W innych przypadkach potrzebne są dość szczegółowe informacje, na przykład na temat określonej grupy etnicznej lub incydentu politycznego, aby zrozumieć kluczowy element sprawy lub ocenić wiarygodność wnioskodawcy.

2.1. Różne role IKP w procesie rozpatrywania wniosku

Informacje o krajach pochodzenia pomagają radzić sobie z różnymi aspektami rozpatrywania wniosku, takimi jak:

- zapoznanie się z ogólną sytuacją polityczną, dotyczącą bezpieczeństwa, praw człowieka lub sytuacją społeczno-gospodarczą w danym kraju pochodzenia.

Znajomość sytuacji panującej w kraju pochodzenia wnioskodawcy i innych istotnych informacji odzwierciedlających znane szczegóły sprawy jest kluczowym pierwszym krokiem w przygotowaniu przesłuchania. Istnieje ryzyko pominięcia lub niezrozumienia pewnych istotnych faktów⁽²⁰⁾ związanych z wnioskiem, jeśli nie jest znany rodzaj naruszeń praw człowieka w danym kraju lub można przeoczyć istnienie określonej grupy społecznej w przypadku, gdy nie posiada się informacji na temat postaw społecznych w danym kraju. W niektórych przypadkach wnioskodawcy mogą nie mieć zdolności do klarownego sformułowania swoich problemów, a wiedza urzędnika na temat sytuacji w kraju pochodzenia jest istotna dla ustalenia odpowiednich elementów wniosku.

- ocena **wiarygodności zewnętrznej** odpowiednich elementów oświadczeń lub twierdzeń⁽²¹⁾.

Wiarygodność zewnętrzna odnosi się do spójności z materiałem dowodowym pochodzącym od osoby trzeciej (tzn. nie od wnioskodawcy): IKP, znanymi faktami i innymi materiałami dowodowymi zgromadzonymi przez organ rozstrzygający. IKP pomagają potwierdzić szczegóły zeznań wnioskodawcy.

- ocena elementów, które uzasadniają lub nie uzasadniają **konieczności zapewnienia wnioskodawcy ochrony międzynarodowej**: uzasadniona obawa wnioskodawcy przed prześladowaniem, w tym przyszłe ryzyko jego wystąpienia, różne rodzaje krzywd, szczególne aspekty podstaw ochrony

⁽²⁰⁾ Istotne fakty to fakty bezpośrednio związane z definicją uchodźcy (art. 1 lit. A) pkt 2 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r i art. 2 lit. d) dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona)) lub osoby kwalifikującej się do otrzymania ochrony uzupełniającej (art. 2 lit. f) i art. 15 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona)), które dotyczą sedna wniosku. Zwykle zbędne jest skupianie się na mniej istotnych lub nieistotnych faktach, które nie mają wpływu na główne elementy wniosku. Więcej informacji na ten temat znajduje się w [Poradniku praktycznym EASO: Ocena materiału dowodowego](#), marzec 2015 r.

⁽²¹⁾ Aby uzyskać więcej informacji zob. [sekcja 3.3.1. Ocena wiarygodności](#).

międzynarodowej ⁽²²⁾, masowa przemoc, możliwości uzyskania ochrony, zastosowanie alternatywy ochrony wewnętrznej.

Tematy dotyczące ochrony są związane z treścią wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Informacje o krajach pochodzenia pomagają ocenić potencjalne ryzyko, na jakie narażeni są wnioskodawcy w ich krajach pochodzenia. Informacje o kraju pochodzenia mogą odnosić się do obawy wnioskodawcy przed prześladowaniem z powodów określonych w art. 10 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) (rasa, religia, narodowość, przynależność do szczególnej grupy społecznej lub opinia polityczna) lub do tego, czy wnioskodawca kwalifikuje się do objęcia ochroną uzupełniającą na podstawie art. 15 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona). Informacje o kraju pochodzenia mogą również odnosić się do oceny wystarczalności ochrony w kraju pochodzenia wnioskodawcy, w tym alternatywy ochrony wewnętrznej.

- ocena, czy wnioskodawca powinien zostać **wykluczony** z objęcia ochroną międzynarodową.

Podobnie jak w przypadku tematów związanych z ochroną, informacje o krajach pochodzenia pomagają wykrywać i oceniać potencjalną potrzebę zastosowania klauzuli wykluczającej ⁽²³⁾

Przykładowe sprawy przedstawione w niniejszym poradniku

Aby lepiej zilustrować wykorzystywanie informacji o krajach pochodzenia w procesie rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w kolejnych rozdziałach poradnika praktycznego przedstawiono różne przykłady oparte na czterech konkretnych sprawach. Należy zauważyć, że nie powinno się wyciągać ogólnych wniosków na podstawie tych przykładów przedstawionych wyłącznie w celach edukacyjnych. Jednocześnie należy pamiętać, że informacje o krajach pochodzenia podane w poradniku mogły stać się nieaktualne.

Sprawa wnioskodawczyni z Iraku

Wnioskodawczyni jest **samotną matką** z dwójką dzieci, pochodzącą z Iraku. Nie posiada dokumentów tożsamości. Jest **jezydką** w wieku około 40 lat i przez 6 lat uczęszczała do szkoły w ramach obowiązkowej edukacji. Urodziła się w **Sindźarze**, mieście położonym niedaleko Mosulu. Powodem ucieczki z kraju pochodzenia jest inwazja dokonana przez Państwo Islamskie w Iraku i Syrii (**ISIS**) w sierpniu 2014 r. Opuściła dom z rodziną i przez cały tydzień przebywała w pobliskich górach bez jedzenia i wody. Podczas tego tygodnia zmarła jej matka, a także inni członkowie jej dalszej rodziny. Nie chce wracać do domu z powodu **przemocy i znęcania się**, których doświadczyła. Ponadto uważa, że **sytuacja w zakresie bezpieczeństwa** w rejonie Mosulu jest zbyt niestabilna dla niej i jej dwójki małych dzieci.

⁽²²⁾ Aby uzyskać więcej informacji zob. [sekcja 3.3.2. Ocena ryzyka](#).

⁽²³⁾ Aby uzyskać więcej informacji zob. [sekcja 4. Wykluczenie](#).

Sprawa wnioskodawcy z Syrii

Wnioskodawca jest **samotnym mężczyzną** urodzonym w Homs. Jest **sunnitą** i w 2013 r. jako student brał udział w **demonstracjach w Homs**. W 2015 r. przeniósł się do Hama, a później, w 2018 r., do miasta Sarmin. Ze względu na sytuację bezpieczeństwa opuścił Sarmin i udał się z syryjskim paszportem do Turcji, a następnie wjechał do Grecji. Nie chce wracać do domu ze względu na **stan bezpieczeństwa i przymusowy pobór do wojska**.

Sprawa wnioskodawcy z Kamerunu

Wnioskodawca jest **samotnym mężczyzną** urodzonym w **Douala**. Jako nastolatek miał chłopaka. Ten związek zakończył się po trzech latach z powodu wyjazdu jego partnera za granicę. Rok później poznał innego mężczyznę. Kiedy byli w restauracji, pod wpływem emocji, partner otwarcie pocałował wnioskodawcę, ujawniając w ten sposób jego **orientację seksualną**. W związku z tym w grudniu tego samego roku, gdy jego chłopak odprowadzał go do domu rodzinnego, mieszkańcy z sąsiedztwa **zdeprawowali rodzinny samochód**; jego chłopak uciekł. W obawie o swoje bezpieczeństwo opuścił kraj i nie chce wracać, ponieważ boi się **wyroku i pozbawienia wolności z powodu homoseksualizmu**. Nie posiada dokumentu podróży, ale ma akt urodzenia.

Sprawa wnioskodawczynie z Kolumbii

Wnioskodawczynie jest **samotną kobietą** urodzoną w 1993 r. w **Cali**, stolicy departamentu Valle del Cauca w Kolumbii. Posiada kolumbijski paszport wydany w 2017 r. Jest katoliczką i studiowała pracę socjalną na Universidad del Valle. Następnie rozpoczęła pracę jako **pracownik socjalny** w organizacji pozarządowej, której celem jest odwodzenie od przestępczości młodzieży znajdującej się w niekorzystnej sytuacji. Powodem ucieczki z Kolumbii są **groźby ze strony Las Águilas Negras** (organizacja paramilitarna / grupa przestępcza) ze względu na jej pracę. Zagrozili, że ją zabiją, jeśli nie odejdzie z pracy i nie zapłaci im dużej sumy pieniędzy. Członków jej rodziny nie było stać na zapłacenie tych pieniędzy i postanowili pomóc jej w ucieczce z kraju.

2.2. Formułowanie pytań badawczych

Aby móc przystąpić do badania aspektów zaprezentowanych w [sekcji 2.1. Różne role IKP w procesie rozpatrywania wniosku](#), należy umieć formułować **pytania badawcze**, które pozwolą uzyskać odpowiedzi na istotne kwestie dotyczące sprawy. Sformułowanie pytań badawczych jest konieczne w przypadku samodzielnego wyszukiwania informacji o kraju pochodzenia, lecz również przy wysyłaniu zapytań do jednostki ds. informacji o krajach pochodzenia ⁽²⁴⁾.

Pytania badawcze mogą mieć znaczenie na każdym etapie procesu określania statusu ochrony międzynarodowej. Istotne jest jednak precyzyjne formułowanie pytań badawczych, aby uniknąć tracenia czasu na bezproduktywne wyszukiwanie IKP. Np. formułując pytania, poza ogólnym zapoznaniem się z sytuacją w kraju pochodzenia, należy zadbać, aby pytania badawcze były zasadnicze dla ustalenia wiarygodności oświadczeń wnioskodawcy, potrzeby udzielenia ochrony międzynarodowej, ryzyka po powrocie itd. Dlatego nie należy rozpoczynać wyszukiwania IKP bez wyraźnego ustalenia, jakie są istotne fakty i na które kluczowe pytania należy odpowiedzieć.

Przydatną metodą formułowania konkretnych pytań badawczych jest rozpoczęcie od ogólnego określenia istotnego tematu (tematów), które wymagają oceny, a następnie zawężenie tematu (tematów) do bardziej szczegółowych kwestii i pytań.

Przykład ze sprawy z Kamerunu

Zilustruje to przykład osoby ubiegającej się o azyl z Kamerunu, która twierdzi, że jest prześladowana ze względu na swoją orientację seksualną. W celu oceny potrzeby udzielenia ochrony, ogólnym tematem, na który trzeba zgromadzić informacje o kraju pochodzenia, jest:

- sytuacja osób homoseksualnych w Kamerunie.

Następnie można zawęzić go do bardziej szczegółowych kwestii:

- traktowanie przez państwo osób homoseksualnych w Kamerunie.
- traktowanie przez społeczeństwo osób homoseksualnych w Kamerunie.
- ochrona osób homoseksualnych w Kamerunie zapewniana przez państwo.

Z tych tematów można wyprowadzić bardziej szczegółowe pytania badawcze.

W odniesieniu do traktowania przez państwo osób homoseksualnych w Kamerunie:

- Co stanowi prawo Kamerunu w odniesieniu do zachowań seksualnych między osobami tej samej płci?

⁽²⁴⁾ Aby uzyskać więcej informacji zob. [sekcja 2.2.1. Zwracanie się o pomoc do ekspertów ds. informacji o krajach pochodzenia](#).

Po wstępnych badaniach można stwierdzić, że akty seksualne osób tej samej płci są zabronione na mocy prawa kameruńskiego. Wiedząc o tym, może być konieczne wyszukanie następujących informacji:

- Czy w Kamerunie są egzekwowane przepisy zakazujące aktów seksualnych osób tej samej płci?
- Czy istnieją przykłady osób homoseksualnych, które padły ofiarą pozasądowej przemocy, arbitralnego zatrzymania, wymuszenia, poniżenia itp. ze strony podmiotów państwowych w Kamerunie?

W odniesieniu do traktowania przez społeczeństwo osób homoseksualnych w Kamerunie:

- Jakie jest ogólne nastawienie społeczne wobec homoseksualistów w Kamerunie?
I bardziej zawężając temat, np.:
 - o Czy w mediach, mediach społecznościowych lub w publicznym dyskursie skierowanym przeciwko osobom homoseksualnym występują przypadki mowy nienawiści?

W odniesieniu do ochrony osób homoseksualnych w Kamerunie zapewnianej przez państwo:

Na początku zawsze istotna jest wiedza na temat wszystkich podmiotów dopuszczających się prześladowań i rodzaju ochrony zapewnianej ogólnie przez państwo. W tym konkretnym przykładzie nie ma potrzeby dalszych badań nad dostępnością ochrony państwa, ponieważ z poprzednich badań wiadomo, że występuje złe traktowanie osób homoseksualnych przez państwo. Gdyby jednak wykryto złe traktowanie wyłącznie przez społeczeństwo, konieczne byłyby dalsze badania nad ochroną zapewnianą przez państwo.

Formułując pytanie badawcze, należy wziąć pod uwagę, czy można znaleźć informacje o kraju pochodzenia w odniesieniu do bardzo konkretnych informacji, czy też nie. W przykładzie osoby z Kamerunu ubiegającej się o azyl mało prawdopodobne może być znalezienie informacji o konkretnym incydencie z jej historii, na przykład o napadzie na rodzinny samochód i zniszczeniu go. Zamiast tego można rozważyć wyszukanie bardziej ogólnych informacji na temat tego, czy jakiegokolwiek rodzaj przemocy i nadużyć wobec homoseksualnych mężczyzn ma miejsce w Kamerunie ze strony jakiegokolwiek podmiotu (społeczeństwa, rodziny, przyjaciół itp.).

Ponadto, formułując pytanie badawcze, należy mieć na uwadze wszystkie szczegóły każdego przypadku, takie jak szczególne potrzeby lub inne aspekty osobiste.

2.2.1. Zwracanie się o pomoc do ekspertów ds. informacji o krajach pochodzenia

Niektóre administracje krajowe posiadają specjalne jednostki ds. informacji o krajach pochodzenia lub ekspertów ds. informacji o krajach pochodzenia, których zadaniem jest udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące informacji o kraju pochodzenia, gdy urzędnik prowadzący postępowanie potrzebuje pomocy. W miarę dostępności eksperci ds. informacji o krajach pochodzenia mogą służyć wiedzą fachową w kwestiach, takich jak techniki wyszukiwania i ocena źródła. W ramach jednostki mogą również działać eksperci ds. informacji o krajach pochodzenia specjalizujący się w określonych krajach lub regionach, którzy

prowadzą badania i dostarczają niezbędnych odpowiednich informacji. Z tego względu wskazane jest kontaktowanie się z tymi ekspertami, jeżeli są dostępni w krajowym systemie azylowym.

Kontaktując się z ekspertami ds. informacji o krajach pochodzenia w celu uzyskania wsparcia, można skorzystać z następujących wskazówek, w zależności od praktyki krajowej:

- przed zwróceniem się o pomoc należy przeprowadzić podstawowe przeszukania informacji na głównych portalach dotyczących krajów pochodzenia;
- w zleceniu należy wskazać już znalezione/sprawdzone źródła i informacje;
- należy określić odpowiednie i precyzyjne pytania badawcze w sposób bezstronny ⁽²⁵⁾.

Dobłą praktyką jest notowanie każdego pytania, na które odpowiedź będzie niezbędna do zakończenia oceny sprawy.

Pytanie do eksperta/jednostki ds. IKP powinno być **sformułowane w sposób obiektywny**, aby zagwarantować, że podejście do zbierania informacji jest neutralne i bezstronne (nie wywiera na nie wpływu żaden interes w odniesieniu do wyniku, nie wyszukuje się informacji o kraju pochodzenia, które potwierdzałyby jedynie negatywną lub pozytywną decyzję). Z tego względu należy unikać pytań badawczych dotyczących IKP, które mają charakter naprowadzający lub manipulacyjny.

Przykład niewłaściwie sformułowanej prośby o udzielenie informacji o kraju pochodzenia

- Potrzebuję informacji o kraju pochodzenia potwierdzających, że nie ma ryzyka prześladowań w przypadku powrotu sunnity do Iraku.

Przykłady pytań zawierających prośbę o ocenę prawną, których należy unikać

- Jakie jest ryzyko prześladowań, jeśli sunnita wróci do Iraku?
- Czy ma wewnętrzną alternatywę ochrony?

Powyższe pytania są domeną podejmowania decyzji i oceny i nie są odpowiednie dla eksperta/jednostki ds. informacji o krajach pochodzenia. Te pytania należy sformułować ponownie w taki sposób, aby były neutralne i oparte na faktach w przypadku badań dotyczących IKP, na przykład:

- Jak sunnici są traktowani przez grupy państwowe i niepaństwowe po powrocie z zagranicy?
- Czy sunnici napotykają trudności podczas relokacji w Iraku?

Jeżeli w urzędzie nie ma jednostki ds. informacji o krajach pochodzenia, a istnieje potrzeba skontaktowania się z ekspertami zewnętrznymi, należy się wówczas stosować do przyjętej w kraju praktyki dotyczącej kontaktów z ww. ekspertami.

⁽²⁵⁾ W zależności od praktyki krajowej może istnieć specjalny formularz, który należy złożyć do jednostki/ekspertów ds. informacji o krajach pochodzenia, zwracając się o określone informacje o kraju pochodzenia.

3. Wykorzystywanie IKP na różnych etapach rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

Na każdym etapie procedury – przygotowując się do przesłuchania, przeprowadzając przesłuchanie i oceniając wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej – urzędnik prowadzący postępowanie powinien być dobrze poinformowany o ostatnich wydarzeniach w kraju pochodzenia wnioskodawcy oraz znać istotne informacje o kraju pochodzenia związane z daną sprawą.

Poniżej każdy etap zostanie przeanalizowany oddzielnie i bardziej szczegółowo.

Na początek należy zapoznać się z głównymi etapami przedstawionymi w poniższej tabeli.

Tabela 1. Główne etapy procedury rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Podczas przygotowywania się do przesłuchania	Podczas przeprowadzania przesłuchania	Podczas oceny wniosku
• Zdobądź podstawowe informacje o kraju wnioskodawcy • Uzyskaj aktualne informacje o bieżącej sytuacji w zakresie bezpieczeństwa, praw człowieka i sytuacji politycznej w kraju wnioskodawcy • Zidentyfikuj, w możliwym zakresie, istotne fakty ⁽²⁶⁾, które należy zbadać i przygotuj odpowiednie pytania • Opracuj plan przesłuchania	• Potwierdź lub zakwestionuj wiarygodność informacji dostarczonych przez wnioskodawcę • Zadaj odpowiednie pytania dotyczące informacji o kraju pochodzenia • W miarę możliwości zbierz dodatkowe informacje o kraju pochodzenia	• Oceń wiarygodność • Oceń ryzyko • Oceń aspekty ochrony (w tym w stosownych przypadkach alternatywę ochrony wewnętrznej) • Oceń wykluczenie (w stosownych przypadkach)

⁽²⁶⁾ Istotne fakty to (domniemane) fakty związane z definicją uchodźcy (art. 1 lit. A) pkt 2 konwencji genewskiej z 1951 r. i art. 2 lit. d) dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) lub osoby kwalifikującej się do otrzymania ochrony uzupełniającej (art. 2 lit. f) i art. 15 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona)), które dotyczą sedna wniosku. Zwykle zbędne jest skupianie się na mniej istotnych lub nieistotnych faktach, które nie mają wpływu na główne elementy wniosku. Więcej informacji na ten temat znajduje się w [Poradniku praktycznym EASO: Ocena materiału dowodowego](#), marzec 2015 r.

3.1. Przygotowanie do przesłuchania

Dokładne przygotowanie sprawy przed przesłuchaniem ma kluczowe znaczenie dla lepszego zrozumienia konkretnego przypadku i opracowania planu przesłuchania dostosowanego do wnioskodawcy. Na tym etapie należy zwrócić uwagę na kluczowe elementy dostępne w aktach sprawy. Bardzo istotne jest zapoznanie się z informacjami o wnioskodawcy i jego kraju pochodzenia. Brak wiedzy może mieć negatywny wpływ na zdolność urzędnika do zrozumienia oświadczeń wnioskodawcy i zadawania pytań niezbędnych do zbadania istotnych faktów, uzasadnionych obaw, ryzyka i innych elementów niezbędnych do podjęcia decyzji. Może to wiązać się z ryzykiem zadawania nieistotnych pytań, które w konsekwencji mogą podważyć autorytet urzędnika lub zburzyć zaufanie wnioskodawcy. W rezultacie brak wiedzy może nie tylko zagrozić przesłuchaniu, lecz również zdolności do wywiązania się ze wspólnego ciężaru dowodu, a tym samym stanowić naruszenie art. 4 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona).

Z tego powodu przed przeprowadzeniem przesłuchania konieczne jest zapoznanie się z aktualnymi IKP. Obejmują one informacje na temat ogólnej sytuacji w kraju pochodzenia, to znaczy sytuacji w zakresie praw człowieka, bezpieczeństwa, informacje o rządzie, grupach religijnych, grupach etnicznych, aspektach kulturowych, podziałach administracyjnych, najnowszej historii itp. Należy uwzględnić również informacje o wnioskodawcy, czyli już dostępne w aktach sprawy. Na przykład podczas procedury rejestracji wnioskodawcy są zwykle proszeni o podanie danych osobowych, takich jak wiek, płeć, miejsce urodzenia i zamieszkania, narodowość, pochodzenie etniczne, język, którym się posługują, wyznanie, stan rodzinny, wykształcenie, doświadczenie zawodowe, trasę podróży, powody ubiegania się o ochronę międzynarodową itp. Następnym krokiem będzie rozważenie tych elementów pod kątem potrzeb w zakresie ochrony międzynarodowej, określenie istotnych faktów, które należy zbadać podczas przesłuchania, oraz potencjalnych przyszłych zagrożeń dla wnioskodawcy. Należy wyszukać konkretne informacje o kraju pochodzenia związane z istotnymi faktami oraz ryzykiem i przygotować plan przesłuchania. Ponadto należy pamiętać o wskaźnikach wykluczenia.

Wracając do przedstawionych wcześniej przykładów wnioskodawców, można wskazać na co należy zwrócić uwagę przed przesłuchaniem w odniesieniu do IKP.

Przykład ze sprawy z Iraku

Wnioskodawczyni podała jedynie informacje o kraju pochodzenia (Irak), miejscu urodzenia (Sindżar), pochodzeniu etnicznym / wyznaniu (jezydka) i stanie rodzinnym (samotna matka z dwójką dzieci). Powodem ucieczki z kraju pochodzenia jest inwazja dokonana przez ISIS w sierpniu 2014 r. Wnioskodawczyni nie posiada dokumentów.

Po zapoznaniu się z **ogólną sytuacją w zakresie praw człowieka i bezpieczeństwa** w Iraku oraz rozważeniu znanych faktów dotyczących wnioskodawczyni pod kątem potrzeb dotyczących ochrony międzynarodowej należy wymienić elementy, które trzeba zbadać podczas przesłuchania i poszukać odpowiednich informacji o kraju pochodzenia.

Zbieranie informacji związanych z oceną wiarygodności. W tym przykładzie, biorąc pod uwagę, że wnioskodawczyni nie posiada żadnych dokumentów tożsamości oraz istotność i znaczenie miejsca zamieszkania i profilu religijnego wnioskodawczyni, należy pomyśleć o informacjach, które będą potrzebne podczas badania tożsamości wnioskodawczyni. Na przykład ogólne informacje o kraju pochodzenia dotyczące Iraku oraz **miasta**

i regionu, w którym urodziła się wnioskodawczyni, są istotne dla zbadania obywatelstwa wnioskodawczyni i jej miejsca zamieszkania. W ten sam sposób należy skupić się na ogólnych informacjach o jezydach. Następnie należy wyszukać informacje o **sytuacji podczas inwazji ISIS w sierpniu 2014 r.**, aby sprawdzić, czy wnioskodawczyni była obecna w trakcie tych wydarzeń. Dokładniej dotyczy to chronologii wydarzeń, zaangażowanych podmiotów, konsekwencji dla ludności cywilnej na tym obszarze itp. Ponadto należy uwzględnić sytuację jezydów podczas konfliktu w Sindżarze i wszelkie naruszenia praw człowieka, których mogli doświadczyć.

Zbieranie informacji związanych z potrzebami w zakresie ochrony. Należy sprawdzić IKP dotyczące **aktualnej sytuacji w zakresie bezpieczeństwa** w Sindżarze i prowincji Niniwa, w której to miasto się znajduje, traktowania jezydów przez ISIS, władze i społeczeństwo, interakcje różnych grup etnicznych, takich jak jezydzi, Kurdowie i Arabowie w Iraku. Należy również posiadać dogłębną wiedzę na temat aktualnej sytuacji w zakresie dostępności **ochrony państwowej** w Niniwie.

Zbieranie informacji związanych z alternatywą ochrony wewnętrznej. Ostatnim etapem może być zbadanie sytuacji w zakresie bezpieczeństwa i dostępności ochrony państwowej w tych częściach kraju, które mogą być odpowiednie jako alternatywa ochrony wewnętrznej, przy jednoczesnym odzwierciedleniu profilu wnioskodawczyni.

Przy uwzględnieniu wszystkich uzyskanych informacji możliwe będzie wypełnienie planu przesłuchania konkretnymi pytaniami i zadanie wnioskodawczyni odpowiednich pytań.

W związku z tym wskazane jest przygotowanie **bardziej szczegółowych pytań dotyczących faktów, o których wiemy, że są możliwe do zweryfikowania** ze względu na wcześniejsze przygotowanie i zapoznanie się z IKP. Zadając pytania zbyt ogólne, urzędnik zapewne otrzyma odpowiedzi o podobnym charakterze i możliwość porównania ich ze wskaźnikami wiarygodności będzie ograniczona. Jednocześnie po przesłuchaniu niezwykle trudne jest potwierdzenie bardzo konkretnych faktów i szczegółów. W wyciągnięciu wniosków dotyczących miejsca pochodzenia wnioskodawczyni nie będzie pomocna odpowiedź, że w miejscowości znajduje się plac i targ, ponieważ takie miejsca można znaleźć gdzie indziej. Ponadto, jeśli nie zostaną znalezione nazwy placu i targu podane przez wnioskodawczynię, nie oznacza to, że one nie istnieją. Z tego powodu oprócz zadawania pytań otwartych warto pomyśleć również o pytaniach bardziej szczegółowych, aby uzyskać dodatkowe informacje, które można potwierdzić, na przykład:

- Gdzie dokładnie znajduje się (konkretne miejsce, o którym wcześniej wspomniała wnioskodawczyni)?
- Jak się tam Pani dostała z (nazwa miejsca)?

Przykład ze sprawy z Syrii

Wnioskodawca podał informacje o miejscu pochodzenia, stanie rodzinnym, wyznaniu, miejscach poprzedniego pobytu, wykształceniu oraz przyczynie opuszczenia kraju pochodzenia. Po zapoznaniu się z **ogólną sytuacją w zakresie praw człowieka i bezpieczeństwa** w Syrii oraz rozważeniu znanych faktów dotyczących wnioskodawcy pod kątem potrzeb dotyczących ochrony międzynarodowej, należy wymienić elementy, które trzeba zbadać podczas przesłuchania i poszukać odpowiednich informacji o kraju pochodzenia.

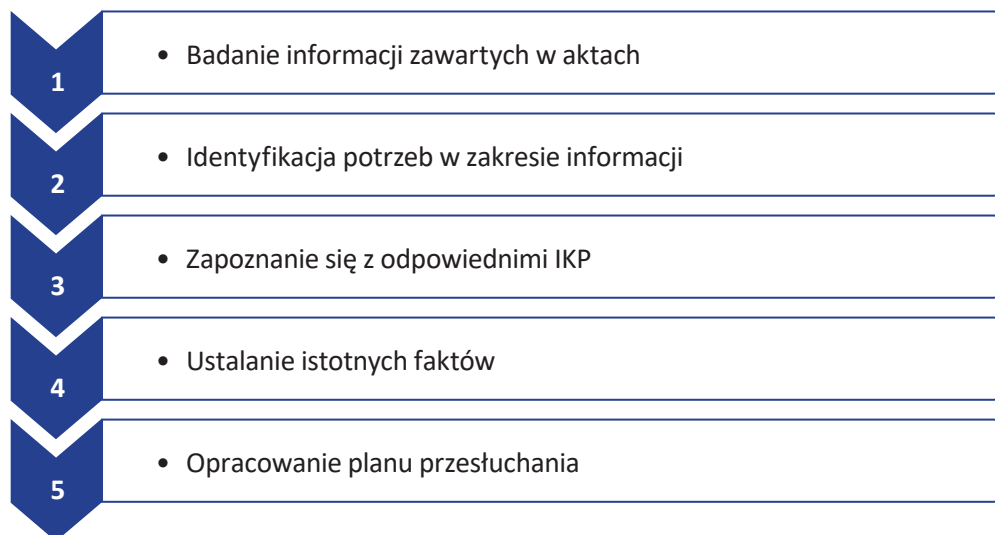
Zbieranie informacji związanych z oceną wiarygodności. Podobnie jak w przypadku opisanym powyżej, po zapoznaniu się z **ogólną sytuacją w zakresie bezpieczeństwa i praw człowieka** w Syrii, konieczne będzie przyjrzenie się ogólnym informacjom o **Syrii, Homs, uniwersytecie i sunnitach** w celu zbadania tożsamości wnioskodawcy. W związku z tym przydatne byłoby również znalezienie informacji o kraju pochodzenia dotyczących możliwości uzyskania paszportu w Syrii. Wówczas konieczne będzie zebranie konkretnych informacji o kraju pochodzenia dotyczących wydarzeń i podmiotów (politycznych/wojskowych) działających w miastach Homs, Hama i Sarmin w czasie pobytu wnioskodawcy przed ucieczką z Syrii. Obejmują one na przykład informacje o **demonstracjach w Homs w 2013 r.**

Zbieranie informacji związanych z potrzebami w zakresie ochrony. Następnie należy uzyskać klarowny obraz aktualnej sytuacji **w zakresie bezpieczeństwa i praw człowieka w Syrii**. W związku z tym należy również wziąć pod uwagę tożsamość religijną wnioskodawcy jako sunnity. Potrzebne będą informacje o sytuacji Syryjczyków, którzy brali udział w demonstracjach antyreżimowych. Ponadto, biorąc pod uwagę wiek wnioskodawcy, należy również zebrać informacje o **służbie wojskowej** i poborze do wojska, w tym o zasadach, traktowaniu poborowych i działaniach, w których biorą udział.

Informacje znalezione podczas przygotowywania przesłuchania pomogą zdecydować, czy w trakcie przesłuchania należy zadać więcej pytań uzupełniających. Jednocześnie informacje o kraju pochodzenia pomogą uniknąć zadawania niepotrzebnych pytań i skupić się na pytaniach istotnych dla procesu decyzyjnego. Informacje o kraju pochodzenia mogą również pomóc w wykryciu określonych faktów na temat niektórych profili, a tym samym wpłynąć na charakter i liczbę pytań uzupełniających podczas przesłuchania. Na przykład, po wyszukaniu informacji o kraju pochodzenia w odniesieniu do służby wojskowej w Syrii, okaże się, że obywatele płci męskiej w wieku od 18 do 42 lat są prawnie zobowiązani do pełnienia służby wojskowej, a w prowincjach Homs i Hama powszechny jest masowy pobór do wojska. Studenci uniwersytetów mogą, pod pewnymi warunkami, zostać zwolnieni ze służby wojskowej, jednak studenci w wieku powyżej 25 lat byli generalnie werbowani do wojska i innych powiązanych organów bezpieczeństwa. Jeśli wnioskodawca należy do tej kategorii, co oznacza, że w 2013 r. miał więcej niż 25 lat, odkryte informacje będą miały wpływ na podejście urzędnika do istotnego faktu, że wnioskodawca „jako student brał udział w demonstracjach w Homs”. Ponieważ IKP wskazują, że większość uczniów w jego wieku została powołana do wojska, urzędnik może zechcieć uwzględnić bardziej ukierunkowane pytania, aby dowiedzieć się, w jaki sposób wnioskodawcy udało się uniknąć służby wojskowej. Dzięki starannemu przygotowaniu będzie można również zidentyfikować ewentualne przesłanki do zastosowania klauzuli wykluczenia i zadać dalsze szczegółowe pytania. Dalsze wytyczne dotyczące wykluczenia znajdują się w [sekcji 4. Wykluczenie](#).

Po zebraniu wszystkich niezbędnych informacji o kraju pochodzenia i przestudiowaniu różnych rodzajów wiarygodnych źródeł, możliwe powinno być przygotowanie indywidualnego planu przesłuchania (główne tematy, jakie pytania zadać), spełniającego cele indywidualnego przesłuchania. Dobrze opracowany plan przesłuchania jest kluczem do skutecznego i efektywnego przesłuchania.

Pamiętaj

3.2. Prowadzenie przesłuchania

Na podstawie informacji zawartych w aktach sprawy i zebranych informacji możliwe będzie zadawanie **odpowiednich pytań** związanych z wiarygodnością zewnętrzną lub kwestiami związanymi z ochroną, które zostaną potwierdzone przez IKP. Ponadto możliwa będzie identyfikacja nowych tematów przedstawionych przez wnioskodawcę podczas przesłuchania. Poniżej przedstawiono ilustracyjne i niewyczerpujące przykłady pytań podczas przesłuchania, które są istotne dla oceny zewnętrznej wiarygodności lub podstawy wniosku bądź przyszłego ryzyka. Należy pamiętać, że pytania należy zawsze dostosowywać do indywidualnego przypadku i posiadanych informacji o kraju pochodzenia. Jednocześnie podczas formułowania pytań należy wziąć pod uwagę indywidualne okoliczności wnioskodawcy, takie jak wiek, płeć, wykształcenie i pochodzenie społeczne itp. ⁽²⁷⁾. Zgromadzone informacje mogą być potencjalnie potwierdzone przez informacje o kraju pochodzenia.

W stosownych przypadkach dobrą praktyką jest poproszenie wnioskodawcy podczas rozmowy o przeliterowanie nazwisk, nazw miejsc, nazw organizacji itp. w miejscowym języku, co jest pomocne przy przeprowadzaniu własnych badań lub zwracaniu się o pomoc do ekspertów ds. informacji o krajach pochodzenia.

⁽²⁷⁾ Niniejsza sekcja dotyczy informacji, które należy zebrać podczas przesłuchania. Bardziej szczegółowe wytyczne dotyczące technik przesłuchiwania można znaleźć w *Poradniku praktycznym EASO: Przesłuchanie*, grudzień 2014 r.

Przykłady pytań dotyczących wiarygodności zewnętrznej w przypadku sprawy z Kolumbii – badanie oświadczeń wnioskodawcy

- Jaka jest pełna nazwa organizacji pozarządowej, dla której Pani pracowała (w miejscowym języku)?
- Czy mogłaby Pani opisać organizację pozarządową, dla której Pani pracowała? Jaka jest jej struktura?
- Gdzie znajduje się siedziba organizacji?
- Kim jest założyciel / dyrektor / dyrektor lokalny?
- Czym dokładnie zajmuje się Pani organizacja pozarządowa, jakie są jej cele? W czym się specjalizuje?
- Jakie były Pani działania i obowiązki w organizacji pozarządowej? (Pytanie to nie jest bezpośrednio powiązane z informacjami, które można porównać z informacjami o kraju pochodzenia, chyba że dana osoba zajmowała wysokie stanowisko w organizacji. Niemniej jednak informacje o kraju pochodzenia mogą zawierać ogólne informacje na temat obowiązków członków w zależności od ich stanowiska w organizacji, więc może to mieć wpływ na ocenę zewnętrznej wiarygodności).
- Czy posiada Pani wiedzę na temat roli i działań Las Águilas Negras? Czy może Pani je opisać?

Przykłady pytań dotyczących wiarygodności zewnętrznej w przypadku sprawy z Syrii – badanie oświadczeń wnioskodawcy

- Czy mógłby Pan opisać demonstrację (demonstracje), w której (w których) Pan uczestniczył oraz swoją rolę w tej demonstracji (tych demonstracjach)? (czas i miejsce)
- Czy mógłby Pan opisać, co się z Panem stało po wzięciu udziału w tej demonstracji (tych demonstracjach)?
- Czy mógłby Pan opisać, co stało się z Pana rodziną i przyjaciółmi; gdzie obecnie przebywają?
- Czy został Pan powołany do służby wojskowej? Jeśli tak, kiedy i w jaki sposób? Czy zgłosił się Pan się do służby wojskowej?

Przykłady pytań związanych z ochroną w przypadku sprawy z Kolumbii – badanie przyszłego ryzyka dla wnioskodawcy (uzasadniona obawa i dostępność ochrony)

- Jaka jest sytuacja aktywistów / pracowników socjalnych zatrudnionych w organizacjach pozarządowych?
- W jaki sposób grozili Pani członkowie Las Águilas Negras? Jaka jest sytuacja innych pracowników/członków Pani organizacji pozarządowej?
- Czy poprosiła Pani lokalne władze o ochronę; na przykład, czy zgłosiła Pani groźby policji? Jaki był tego skutek? Czy policja podjęła działania? Jeśli nie, czy złożyła Pani skargę w innym komisariacie?

Bardzo ważne jest, aby podczas przesłuchania zachować **otwarty umysł** oraz być **elastycznym** i **bezbiasnym**. Przygotowany plan przesłuchania i zebrane informacje o kraju pochodzenia powinny pełnić jedynie **rolę pomocniczą** podczas całego procesu przesłuchania. Należy przewidzieć i być przygotowanym, że wnioskodawca może poruszyć zupełnie nowe tematy podczas przesłuchania, w przeciwnym razie można otrzymać nieoczekiwane odpowiedzi.

Przykład ze sprawy z Kamerunu

W trakcie rozmowy wnioskodawca z Kamerunu oświadcza, że jest w związku małżeńskim z kobietą. Nie powinno to być automatycznie traktowane jako czynnik podważający jego deklarowaną orientację homoseksualną / zachowanie homoseksualne. Z dostępnych sprawozdań dotyczących informacji o krajach pochodzenia wynika, że homoseksualni mężczyźni w Afryce Subsaharyjskiej nierzadko prowadzą „podwójne życie” i są w związkach małżeńskich z kobietami. Mógł się ożenić ze względu na normy społeczne panujące w jego kraju lub w celu ochrony samego siebie ⁽²⁸⁾.

Należy pamiętać, że informacje o krajach pochodzenia mają swoje ograniczenia i może zdarzyć się, że konkretne informacje o niektórych zdarzeniach nie będą dostępne. Nie musi to jednak oznaczać, że konkretne wydarzenie nie miało miejsca lub że osoba lub organizacja wskazana przez wnioskodawcę nie istnieje. Należy zachować otwartość umysłu i podczas przesłuchania uzyskać od wnioskodawcy **dodatkowe informacje**, które mogą pomóc w uzyskaniu kolejnych informacji po przesłuchaniu.

⁽²⁸⁾ Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Departamentu Postępowań Uchodźczych Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Polska, *Sytuacja mniejszości seksualnych w Afryce (na południe od Sahary)*, Maciej Fagasiński, maj 2013 r., s. 23.

Przykład ze sprawy z Kolumbii

Nazwa organizacji pozarządowej, do której odnosi się wnioskodawczyni z Kolumbii, nie pojawia się w żadnym dostępnym raporcie na temat tego kraju. Nie oznacza to, że organizacja pozarządowa nie istnieje, a oświadczenie wnioskodawczyni jest niewiarygodne. Informacje mogą być niedostępne, ponieważ organizacja pozarządowa została niedawno utworzona, mogła oddzielić się od innej organizacji lub może działać tylko na szczeblu lokalnym, a zatem nie jest zainteresowana publikowaniem powiązanych informacji ⁽²⁹⁾. Można poprosić wnioskodawczynię o wskazanie innych organizacji pozarządowych o podobnych celach i zadaniach oraz o dostarczenie informacji, aby uzyskać szerszy kontekst.

Nowe elementy ujawnione przez wnioskodawcę mogą wymagać szybkiego sprawdzenia lokalizacji, daty lub nazwy grupy itp. W takich przypadkach może być konieczne **wyszukanie dodatkowych informacji**, które mogą pomóc w sformułowaniu pytań. Niezależnie od tego bardzo istotne jest aby **nie zakłócać przebiegu przesłuchania**.

Jeśli konieczne jest wyszukanie informacji o kraju pochodzenia podczas przesłuchania, należy upewnić się, że **nie zachwieje** to zbudowanej relacji z wnioskodawcą. W odpowiednich warunkach można przeprowadzić szybkie sprawdzenie w obecności wnioskodawcy. Jeśli jednak potrzeba więcej czasu na wyszukanie i zapoznanie się z konkretnym elementem informacji o kraju pochodzenia, bardziej odpowiednie może być zrobienie tego podczas **przerwy** lub **po** przesłuchaniu.

Przykład 1 ze sprawy z Syrii

Podczas przesłuchania wnioskodawca z Syrii dodał, że w drodze do Hamy zatrzymał się w Ar-Rastanie. Spędził tam cztery miesiące.

Jeśli istnieje taka możliwość, można **w trakcie przesłuchania** szybko sprawdzić dokładną lokalizację tego miejsca (np. korzystając z map, można zweryfikować, czy miasto to znajduje się na drodze do Hamy) i zadać dodatkowe pytania dotyczące pobytu wnioskodawcy w Ar-Rastanie, lub dać wnioskodawcy możliwość wyjaśnienia niektórych potencjalnych niejasnych elementów (zostanie to omówione bardziej szczegółowo poniżej).

W praktyce szybkie sprawdzenie jest możliwe jedynie wtedy, gdy istnieje dostęp do bazy danych IKP lub internetu. W tym względzie należy postępować zgodnie z krajowymi praktykami.

Szybkie sprawdzenia należy przeprowadzać w sposób sprawny i prosty – najlepiej w ten sposób sprawdzać nazwy miejscowości, lokalizacje miejsc, daty, nazwy organizacji i skróty, nazwiska lub pseudonimy liderów itp.

⁽²⁹⁾ Więcej informacji na temat braku informacji o kraju pochodzenia znajduje się w sekcji 3.3.1.1. Sytuacje przy ocenie IKP w ramach oceny zewnętrznej wiarygodności.

Przykład 2 ze sprawy z Kolumbii

W trakcie przesłuchania wnioskodawczyni z Kolumbii dodaje następujące nowe informacje. Twierdzi, że prowadzi własnego bloga, na którym zdecydowanie krytykowała władze za korupcję i współpracę z gangami narkotykowymi. Oskarżała je o zezwalanie grupom przestępczym na rekrutację młodych chłopców. Z tego powodu grozi jej więzienie za zniesławianie polityków.

W tych okolicznościach, po zapoznaniu się z nowymi faktami dostarczonymi przez wnioskodawczynię, takimi jak zawartość jej bloga, artykuły i komentarze na temat lokalnych polityków, należy poszukać informacji o kraju pochodzenia dotyczących sytuacji związanej z wolnością wypowiedzi w Kolumbii i ewentualnych sankcjach za zniesławienie władz. Warto też sprawdzić dostępne informacje na temat współpracy gangów z władzami lub czy władze w jakikolwiek sposób walczą z tą sytuacją.

Ze względu na ilość nowych i konkretnych informacji, w takim przypadku konieczne będzie przeprowadzenie dokładniejszego badania lub skontaktowanie się z jednostką ds. informacji o krajach pochodzenia. Zajmie to więcej czasu, dlatego zaleca się przeprowadzenie tych czynności **po przesłuchaniu**.

W praktyce dokładniejsze badania lub wysłanie dodatkowych pytań do jednostki ds. informacji o krajach pochodzenia należy generalnie przeprowadzić po przesłuchaniu.

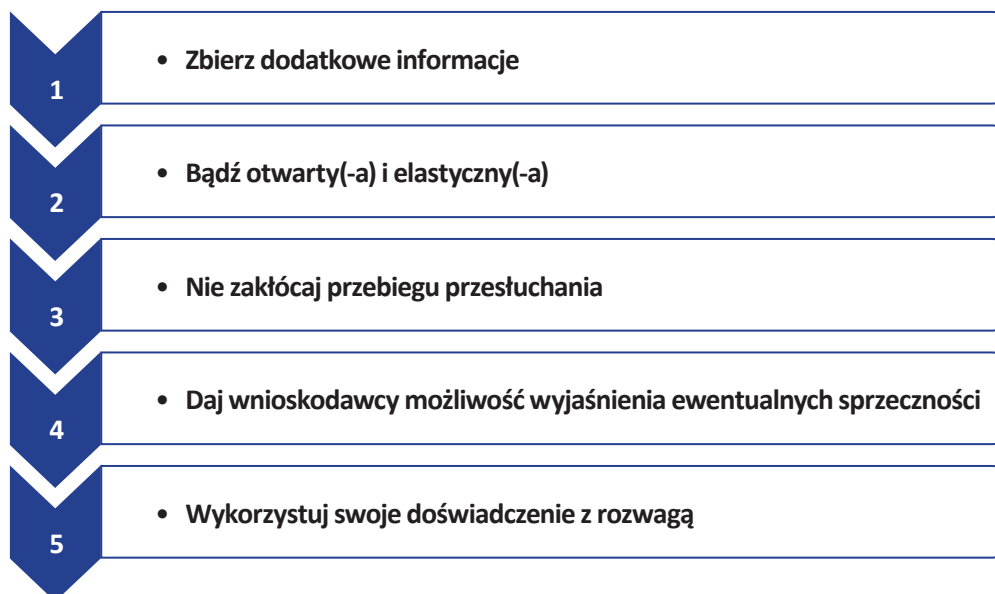
Oświadczenia wnioskodawcy mogą różnić się od znalezionych przez urzędnika informacji o kraju pochodzenia, co może mieć negatywny wpływ na wiarygodność i ostateczną decyzję. Informacje o kraju pochodzenia, które mogłyby skłonić decydenta do negatywnej oceny wiarygodności, powinny zostać przedstawione wnioskodawcy w celu wypowiedzenia się ⁽³⁰⁾, zgodnie z zasadą równości stron. **W miarę możliwości wnioskodawca powinien mieć szansę wyjaśnienia sprzeczności z informacjami o kraju pochodzenia podczas przesłuchania** ⁽³¹⁾, aby zakwestionować informacje, jeśli zajdzie taka potrzeba, lub być przygotowanym na odniesienie się do wszelkich informacji, które mogłyby podważyć wiarygodność jego wniosku.

Bazując na własnym doświadczeniu i wiedzy należy zachować ostrożność. Doświadczeni urzędnicy prowadzący postępowania zwykle dobrze orientują się w sytuacji konkretnych krajów pochodzenia. Łatwiej jest **zidentyfikować** istotne aspekty i tematy, a jednocześnie wiedza o IKP pomaga doświadczonym urzędnikom prowadzącym postępowania w zadawaniu odpowiednich pytań. Czasami jednak to doświadczenie może mieć negatywny wpływ na przesłuchanie. Ponieważ doświadczeni urzędnicy prowadzący postępowania są pewni swojej wiedzy na dany temat, mogą nie sprawdzać ostatnich wydarzeń i istnieje ryzyko, że ich wiedza jest nieaktualna. Z tego powodu **należy nie tylko polegać na swoim doświadczeniu, lecz również być świadomym możliwych zmian.**

⁽³⁰⁾ EASO, *Poradnik praktyczny EASO: Przesłuchanie*, grudzień 2014 r.

⁽³¹⁾ Poradnik praktyczny EASO: Ocena materiałów dowodowych; *Poradnik praktyczny EASO: Przesłuchanie*, grudzień 2014 r.

Pamiętaj

3.3. Ocena wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

Na tym etapie procedury informacje o kraju pochodzenia będą wykorzystywane w procesie decyzyjnym w celu wsparcia oceny, czy wnioskodawca potrzebuje ochrony międzynarodowej.

W ramach **oceny wiarygodności** należy ocenić na podstawie informacji o kraju pochodzenia istotne informacje i dowody zebrane i związane z istotnymi faktami dotyczącymi wniosku.

Istotne fakty to fakty bezpośrednio związane z definicją uchodźcy zgodnie z art. 2 lit. d) dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) lub osoby kwalifikującej się do otrzymania ochrony uzupełniającej (art. 2 lit. f) i art. 15 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona)), które dotyczą sedna wniosku. Istotne fakty dotyczą:

- kraju pochodzenia wnioskodawcy;
- problemów wnioskodawcy w przeszłości związanych z prześladowaniem lub poważną krzywdą oraz przyszłych obaw;
- powodów, dla których wnioskodawca doświadczył / obawia się problemów;
- powodów, dla których wnioskodawca nie jest w stanie lub nie chce skorzystać z ochrony w kraju pochodzenia, w tym alternatywy ochrony wewnętrznej;
- powodów, dla których wnioskodawca może zostać wykluczony.

Po zakończeniu oceny wiarygodności i ustaleniu, które istotne fakty należy zaakceptować, informacje o kraju pochodzenia powinny zostać wykorzystane w celu przystąpienia do **oceny ryzyka**, aby oszacować prawdopodobieństwo przyszłego prześladowania lub rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy.

W zależności od przypadku konieczne może być również skorzystanie z informacji o kraju pochodzenia, aby ocenić dostępność **alternatywy ochrony wewnętrznej** lub **wyłączenia**.

Aby w pełni zrozumieć metodologię oceny materiałów dowodowych oraz bardziej szczegółowe wytyczne dotyczące postępowania w odniesieniu do oceny wiarygodności i oceny ryzyka należy zapoznać się z *Poradnikiem praktycznym EASO: Ocena materiału dowodowego*. Ponadto *Poradnik praktyczny EASO: Kwalifikowanie do objęcia ochroną międzynarodową* oraz *Poradnik praktyczny EASO: Wykluczenie* zawierają wytyczne dotyczące alternatywy ochrony wewnętrznej i kwestii związanych z wykluczeniem. Niniejszy poradnik praktyczny koncentruje się wyłącznie na wykorzystywaniu IKP na tych etapach.

Przed przystąpieniem do oceny i podjęciem decyzji należy zwrócić uwagę na ewentualne dodatkowe potrzeby w zakresie informacji o kraju pochodzenia. Należy przeanalizować IKP w związku z nowymi informacjami przekazanymi podczas przesłuchania, których nie można było zweryfikować podczas przesłuchania.

Przykład ze sprawy z Kolumbii

Podczas przesłuchania wnioskodawczyny z Kolumbii wspomniała o nowych okolicznościach związanych z potrzebami w zakresie ochrony międzynarodowej ([przykład 2 na str. 33](#)). W związku z tym należy zapoznać się z nowymi tematami, takimi jak sytuacja dotycząca wolności wypowiedzi w Kolumbii, możliwe sankcje za zniesławienie władz itp. Przed przystąpieniem do opracowywania decyzji należy poszukać odpowiednich informacji o kraju pochodzenia.

3.3.1. Ocena wiarygodności

W niniejszej sekcji skupiono się na ocenie dowodów potwierdzających każdy istotny fakt sprawy, ocenie wiarygodności każdego istotnego faktu, w szczególności wiarygodności zewnętrznej.

Podczas oceny oświadczeń i wszystkich innych dowodów należy upewnić się, że oceniane dowody są powiązane z każdym istotnym faktem i ocenić każdy istotny fakt zgodnie ze wskaźnikami wiarygodności.

Dokonując oceny wiarygodności należy w pierwszej kolejności przystąpić do oceny **wewnętrznej wiarygodności** oświadczeń wnioskodawcy w odniesieniu do odpowiednich wskaźników wiarygodności, tj. wystarczającej szczegółowości, konkretności i spójności ⁽³²⁾. Następnie należy przystąpić do oceny **zewnętrznej wiarygodności** oświadczeń i innych dowodów na poparcie wniosku, wykorzystując informacje o kraju pochodzenia i inne zebrane dowody. W końcowej fazie formułowane są wnioski przy uwzględnieniu zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej wiarygodności. Należy pamiętać, że nie zawsze konieczne jest szerokie wyszukiwanie szczegółowych informacji o kraju pochodzenia. Przed zaangażowaniem się w szczegółowe badanie IKP lub zwróceniem się o pomoc do specjalnej jednostki ds. informacji o krajach pochodzenia należy rozważyć, czy odpowiedź na dodatkowe pytanie badawcze

⁽³²⁾ Aby w pełni zrozumieć metodologię oceny materiałów dowodowych oraz bardziej szczegółowe wytyczne dotyczące postępowania w odniesieniu do oceny wiarygodności i oceny ryzyka, należy zapoznać się z *Poradnikiem praktycznym EASO: Ocena materiału dowodowego*, marzec 2019 r.

może mieć taki charakter, że zmieni ocenę istotnego faktu. Na przykład, jeśli oświadczenia wnioskodawcy dotyczące jego udziału w demonstracji są wyraźnie niewiarygodne (występują poważne sprzeczności i niespójności w oświadczeniach), czy bardziej szczegółowe informacje o kraju pochodzenia na temat tego, co wydarzyło się podczas demonstracji, mogłyby zmienić ocenę ogólnej wiarygodności tego istotnego faktu w dotychczasowej ocenie?

Podczas oceny zewnętrznej wiarygodności należy **sprawdzić, czy informacje** pochodzące z różnych źródeł są zgodne z kryteriami jakościowymi IKP. Walidacja informacji może odbywać się poprzez badanie pochodzenia informacji dostarczanych przez każde źródło oraz poprzez weryfikację, potwierdzanie i zestawianie informacji z informacjami z innych źródeł. W większości przypadków istotne będzie, aby nie polegać jedynie na jednym źródle, lecz aby korzystać z wielu źródeł różnych typów, jeśli to możliwe, co najmniej z trzech różnych, aby uzyskać równowagę między różnymi perspektywami.

Konieczność sprawdzenia i potwierdzenia informacji pod kątem zewnętrznej wiarygodności istotnych faktów zależy od charakteru informacji i źródeł. Potrzeba ta jest szczególnie wyraźna w następujących przypadkach.

- Gdy dotyczą istoty wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- Gdy opisują główny trend lub znaczącą sytuację.
- Jeżeli informacje nie spełniają niektórych kryteriów jakości IKP.
- Jeżeli informacje pochodzą z anonimowych źródeł. W praktyce zwykle w decyzji odnosi się do innych nieanonimowych źródeł znalezionych w celu weryfikacji i potwierdzenia.

Podczas sprawdzania i potwierdzania informacji należy wziąć pod uwagę następujące zasady.

- Prowadząc własne badania, o ile to możliwe, należy odwoływać się do pierwotnego źródła lub oryginalnego źródła, aby uniknąć sztucznego obrotu, fałszywego potwierdzenia i błędnego cytowania informacji.
 - o Do sztucznego obrotu dochodzi, gdy źródła wtórne cytują się nawzajem zamiast odnosić się do źródła oryginalnego/pierwotnego. Niezidentyfikowanie sztucznego obrotu może prowadzić do wykorzystania informacji, które mogą nie być tak aktualne, jak się wydają, lub do zniekształcenia informacji.
 - o Fałszywe potwierdzenie ma miejsce, gdy część informacji wydaje się być potwierdzona przez informacje z różnych źródeł, podczas gdy w rzeczywistości informacja pochodzi z tego samego pierwotnego/oryginalnego źródła ⁽³³⁾.
 - o Błędne cytowanie ma miejsce, gdy początkowe informacje są powtarzane w sposób niedokładny.

⁽³³⁾ EASO, *Country of Origin Information Report Methodology [Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia]*, czerwiec 2019 r.

Jeżeli pierwotnym/oryginalnym źródłem jest lokalna organizacja medialna należy pamiętać o konieczności oceny, czy w kraju istnieje aktywna i wolna prasa, a także o ewentualnym występowaniu cenzury lub autocenzury.

Ponadto należy pamiętać, że między wydarzeniem a publikacją informacji o wydarzeniu może występować różnica w czasie. Z poszczególnymi źródłami związane są czasochłonne procedury zatwierdzania lub długie cykle publikacji, które powodują opóźnienia, stąd różnica między czasem przekazania informacji a datą publikacji.

W przypadku gdy dostępne są sprawozdania dotyczące informacji o krajach pochodzenia, które zostały przygotowane przez krajową jednostkę ds. informacji o krajach pochodzenia lub przez EASO, warto uwzględnić je w pierwszej kolejności. Wynika to z faktu, że autorzy ocenili źródła, które zostały wykorzystane w sprawozdaniu, zgodnie z kryteriami jakości określonymi w [sekcji 1.4. Kryteria jakości IKP](#).

- Informacje o kraju pochodzenia wykorzystane w decyzji powinny w jak największym stopniu opierać się na publicznie dostępnych źródłach. Wykorzystywanie informacji publicznych bezpośrednio służy przestrzeganiu kryterium jakości dotyczącego przejrzystości i identyfikowalności. Ponadto wspiera spełnianie kryterium dotyczącego dokładności i aktualności, umożliwiając innym osobom analizę informacji i wnoszenie wkładu w korekty i zmiany. W przypadku korzystania z poufnego lub anonimowego źródła ⁽³⁴⁾ należy sprawdzić jakość źródła. Źródło należy ocenić pod kątem kryteriów jakości, co pozwoli przypisać znaczenie informacji w decyzji. Na przykład należałoby ocenić funkcjonowanie/obecność/role źródeł w odpowiednim obszarze, powagę dochodzeń, reputację itp. Istotne są również ocena, porównywanie i potwierdzanie anonimowych informacji w kontekście innych informacji o kraju pochodzenia. Należy unikać polegania na jednym anonimowym źródle. Anonimowe źródła należy oceniać w zależności od stopnia, w jakim są one zgodne z innymi dostępnymi informacjami o kraju pochodzenia. Jeżeli anonimowe źródła są niezgodne z pozostałymi informacjami należy zachować ostrożność. W przypadku gdy wnioski są zgodne z innymi informacjami o kraju pochodzenia anonimowym źródłom przypisuje się znaczenie potwierdzające ⁽³⁵⁾.

Aby zweryfikować informacje należy uzyskać **istotne, aktualne i dokładne** informacje o kraju pochodzenia z wiarygodnych źródeł. Informacje o kraju pochodzenia powinny być jak najbardziej szczegółowe i odnosić się do sytuacji, do której odnosi się wnioskodawca. Jednak informacje dotyczące szerszej perspektywy odpowiedniego kontekstu mogą być również przydatne, w zależności od ocenianego istotnego faktu. Zobacz poniższy przykład.

⁽³⁴⁾ Aby uzyskać więcej informacji zob. [sekcja 1.3. Istotne pojęcia proceduralne przy wykorzystywaniu informacji o krajach pochodzenia](#).

⁽³⁵⁾ ETPC, 28 czerwca 2011 r. *Sufi and Elmi*, op. cit., przypis 5, pkt 233.

Przykład ze sprawy z Kolumbii

Przeprowadzana jest ocena sprawy z Kolumbii, w szczególności istotnego faktu związanego z zagrożeniami, na jakie narażona jest wnioskodawczyni, ponieważ pracowała w organizacji pozarządowej zajmującej się prawami człowieka. Mając na uwadze zewnętrzną wiarygodność tego istotnego faktu, w decyzji należy umieścić informacje nie tylko o organizacji pozarządowej, w której pracowała wnioskodawczyni, jej działalności i traktowaniu, z jakim spotykają się jej członkowie, lecz również informacje o aktualnej sytuacji podobnych organizacji pozarządowych w Kolumbii. Obejmuje to napotykane przez nie problemy i przeszkody, jeśli ich członkowie są celem regularnych ataków, określenie, czy mają wsparcie rządu, czy też rząd sprzeciwia się ich działalności. Informacje te mogłyby zostać wzbogacone o informacje na temat traktowania, z jakim ogólnie spotykają się obrońcy praw człowieka w tym kraju.

Należy pamiętać, że **istotność i dokładność** informacji o kraju pochodzenia w danej sprawie jest ważniejsza niż liczba zebranych informacji o kraju pochodzenia. Należy powstrzymać się od odwoływania się do IKP niezwiązanych z tematem. Nie ma potrzeby cytowania w decyzji wszystkich sprawozdań IKP zebranych w trakcie procedury. Należy odnosić się jedynie do tych, które są istotne dla sprawy.

Przykład ze sprawy z Iraku

Oceniając przypadek z Iraku, urzędnik prowadzący postępowanie ma do dyspozycji informacje o sytuacji jezydów w Iraku. Obejmują one historię ISIS, w tym sprawozdania organizacji międzynarodowych na temat uprowadzeń młodych jezydów przez ISIS; sprawozdania organizacji międzynarodowych dotyczące sytuacji samotnych kobiet w Iraku; oraz sprawozdania o stanie bezpieczeństwa w Iraku.

Powołując się na informacje o kraju pochodzenia w odniesieniu do zewnętrznej wiarygodności istotnego faktu związanego z obecnością i postępowaniem ISIS, te informacje o kraju pochodzenia powinny koncentrować się na obecności ISIS na tym obszarze w 2014 r. oraz zachowaniu wobec ludności cywilnej, a zwłaszcza jezydów, a dokładniej samotnych jezydek z dziećmi. Informacje dotyczące rekrutacji młodych jezydów przez ISIS na tym obszarze w 2014 r. nie miałyby znaczenia w tym przypadku. Gdyby jednak ta rekrutacja dotyczyła również kobiet, informacje te natychmiast stałyby się istotne i kluczowe w tej sprawie. Przydatne może być cytowanie IKP dotyczących ogólnej sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Iraku, o ile może to mieć znaczenie dla sprawy, aby umieścić konkretne informacje w kontekście.

Po zidentyfikowaniu odpowiednich IKP istotne jest wyraźne określenie związku między podanymi IKP a argumentem podanym przez urzędnika.

3.3.1.1. Sytuacje przy ocenie IKP w ramach oceny zewnętrznej wiarygodności.

Wykorzystując informacje o kraju pochodzenia do oceny istotnych faktów, **można napotkać następujące sytuacje.**

A. Potwierdzające informacje o kraju pochodzenia

Jeżeli wiarygodne IKP potwierdzają oświadczenia wnioskodawcy lub inne przedłożone dowody można uznać, że wiarygodność zewnętrzną konkretnego istotnego faktu została ustalona. Niekoniecznie oznaczałoby to, że istotny fakt zostałby zaakceptowany, ponieważ niezbędne jest ustalenie wiarygodności zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej.

Przykład ze sprawy z Syrii

W sprawie syryjskiej wnioskodawca oświadczył, że opuścił swój kraj ze względu na sytuację w zakresie bezpieczeństwa oraz obowiązkowy pobór do wojska, co jest zgodne z dostępnymi informacjami o kraju pochodzenia.

Zobacz poniżej związek między informacją o kraju pochodzenia a istotnym faktem.

Wnioskodawca zostałby zwerbowany do wojska i zmuszony do walki przeciwko własnemu ludowi w wojnie domowej. Potwierdzają to różne sprawozdania ⁽³⁶⁾, w których stwierdzono, że służba wojskowa w Syrii jest powszechna i obowiązkowa dla mężczyzn w wieku od 18 do 42 lat, a nawet do 54 lat. Obowiązkowa służba trwa od 18 do 21 miesięcy. Obowiązek ten egzekwuje państwo, a mężczyźni, którzy zostali zwerbowani w okresie po wyjeździe wnioskodawcy, byli zobowiązani do udziału w wojnie.

B. Sprzeczne informacje o kraju pochodzenia

• IKP są sprzeczne z oświadczeniami wnioskodawcy

Informacje o kraju pochodzenia, które wyraźnie zaprzeczają rzekomym istotnym faktom, stanowią negatywny czynnik zewnętrznej wiarygodności. Jeśli podczas przesłuchania zostanie stwierdzona niezgodność z IKP należy przedstawić to wnioskodawcy, aby umożliwić mu wyjaśnienie, jak omówiono to w sekcji powyżej. Jeśli jednak niespójności między oświadczeniami wnioskodawcy a IKP zostaną wykryte po przesłuchaniu, należy ostrożnie wykorzystać takie niespójności w swoich ustaleniach dotyczących wiarygodności. W przypadku stwierdzenia po przesłuchaniu niespójności między oświadczeniami wnioskodawcy a informacjami o kraju pochodzenia, należy postępować zgodnie z praktyką krajową. Może zaistnieć potrzeba wezwania wnioskodawcy na dodatkowe przesłuchanie lub poinformowania go o możliwości skomentowania zebranych w sprawie dowodów i udzielenia dodatkowych wyjaśnień lub powiadomienia wnioskodawcy w inny sposób. W przypadku wykorzystywania informacji o kraju pochodzenia sprzecznych z oświadczeniami wnioskodawcy i innymi dowodami ocena źródła powinna zostać wyraźnie przedstawiona w decyzji. Jednocześnie należy właściwie ocenić istotny fakt. Nie wystarczy odnotować, że istnieje sprzeczność między oświadczeniami a informacjami o kraju pochodzenia, aby

⁽³⁶⁾ Na przykład odpowiednie źródła można znaleźć w: EASO, *COI Report: Syria – Targeting of individuals [Sprawozdanie EASO dotyczące informacji o kraju pochodzenia: Syria – ukierunkowanie działań na osoby]*, marzec 2020 r.

odrzuć go w całości. Sprzeczność musi odnosić się do meritum istotnego faktu i należy ją zestawzić z innymi obserwowanymi wskaźnikami wiarygodności, zarówno wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi.

Przykład z kolumbijskiej sprawy dotyczący IKP sprzecznych z oświadczeniami wnioskodawcy

Wnioskodawczyni twierdziła, że od kilku lat pracuje w określonej organizacji pozarządowej. W związku z tym można racjonalnie oczekiwać od wnioskodawczyni, że zna strukturę organizacyjną tej organizacji pozarządowej. Informacje o strukturze organizacji znalezione w różnych źródłach różnią się od oświadczeń wnioskodawczyni. Jest to negatywne ustalenie dotyczące wiarygodności zewnętrznej w odniesieniu do oceny odpowiedniego istotnego faktu, nie oznacza to jednak, że istotny fakt zostanie odrzucony wyłącznie na podstawie tej sprzeczności.

• Sprzeczne IKP uzyskane z różnych źródeł

W przypadku znalezienia informacji o kraju pochodzenia z różnych źródeł, z których jedna jest sprzeczna z oświadczeniem wnioskodawcy, a druga mu odpowiada, trzeba pamiętać, że należy podchodzić do informacji o kraju pochodzenia w sposób neutralny. Jedno źródło nie może być traktowane priorytetowo, ponieważ lepiej pasowałoby do oceny, aby osiągnąć określony wynik lub wniosek. W takiej sytuacji należy zacząć od właściwej oceny źródła, aby zidentyfikować, które z nich jest bardziej wiarygodne. Jednocześnie należy poszukać innych źródeł na ten temat. **Do źródeł należy podejść krytycznie**, analizując odpowiedzi na pytania dotyczące oceny źródła: **kto, co, dlaczego, jak, kiedy** ⁽³⁷⁾. Na przykład należy wziąć pod uwagę, że autorzy zwykle koncentrują się na określonych tematach, a więc mają ograniczoną perspektywę. Przy porównywaniu informacji o kraju pochodzenia i wskaźników wiarygodności należy uwzględnić wszystkie wyżej wymienione aspekty. Jeżeli istotny fakt pozostaje niepewny należy zastosować art. 4 ust. 5 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) (zasada rozstrzygania wątpliwości na korzyść wnioskodawcy), aby dojść do wniosku, czy taki fakt jest akceptowany. Jeśli wszystkie pięć kryteriów wskazanych w art. 4 ust. 5 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) uznaje się za spełnione łącznie, wątpliwości rozstrzyga się na korzyść wnioskodawcy (bez potrzeby potwierdzenia) i przyjmuje istotny fakt. Urzędnik prowadzący postępowanie powinien jednak wyważyć w sposób racjonalny kryteria opisane w art. 4 ust. 5, uwzględniając indywidualne i kontekstowe okoliczności sprawy wnioskodawcy ⁽³⁸⁾.

Przykład ze sprawy z Syrii

Wnioskodawca z Syrii oświadczył, że po demonstracjach studenckich władze państwowe rozpoczęły aresztowania uczestników. Informacje te zostały poparte przez pracowników lokalnych organizacji pozarządowych, jednak zaprzeczały im artykuły prasowe. Po przeanalizowaniu źródła okazuje się, że gazeta jest wspierana przez władze lokalne, a więc jest wyraźnie stronnicza.

⁽³⁷⁾ W celu uzyskania informacji o ocenie źródła zob. [sekcja 1.5. Znaczenie oceny źródła](#).

⁽³⁸⁾ Bardziej szczegółowa analiza stosowania zasady rozstrzygania wątpliwości na korzyść wnioskodawcy znajduje się w *Poradniku praktycznym EASO: ocena materiału dowodowego*, marzec 2015 r.

C. Brak IKP

W niektórych przypadkach IKP potrzebne do oceny stwierdzonych istotnych faktów nie będą dostępne. Jednak brak informacji o kraju pochodzenia niekoniecznie oznacza, że wydarzenie lub problem nie wystąpiły lub nie występują bądź że osoba nie istniała lub nie istnieje. Brak informacji o kraju pochodzenia może wynikać na przykład z ograniczonego dostępu do informacji w kraju pochodzenia lub mniejszej skali i znaczenia wydarzenia. W związku z tym brak IKP nie powinien sam w sobie prowadzić do negatywnych ustaleń dotyczących wiarygodności, lecz należy go odpowiednio ocenić. W ramach zewnętrznej wiarygodności istotnego faktu należy stwierdzić brak informacji, wskazując, że przeprowadzono badania i skorzystano z publicznie dostępnych źródeł, lecz nie znaleziono żadnych informacji. Następnie należy rozważyć zastosowanie art. 4 ust. 5 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) (zasada rozstrzygania wątpliwości na korzyść wnioskodawcy ⁽³⁹⁾).

Przykład ze sprawy z Kolumbii

Nie znaleziono żadnych informacji na temat organizacji pozarządowej, w której pracuje wnioskodawczyni. Przyczyn może być wiele, na przykład fakt, że organizacja pozarządowa została niedawno utworzona lub działa wyłącznie lokalnie. Ocena będzie oparta na kontekście i okolicznościach sprawy, a także na ocenie innych istotnych faktów. Należy także poszukać informacji dotyczących obecności, działań i sposobu traktowania innych organizacji pozarządowych zajmujących się prawami człowieka w tym kraju.

D. Jedno źródło pierwotne

Jeżeli informacje pochodzą **tylko z jednego źródła** należy ocenić kontekst tego źródła, tzn. czy powszechnie dostępne są informacje na temat kraju lub kontekstu lub czy dane źródło jako jedyne posiada możliwość dokumentowania dostępnych informacji.

Konieczne jest zaznaczenie, że w decyzji powołano się wyłącznie na jedno źródło. Należy krótko opisać źródło i wyjaśnić kontekst uwzględniający powyższe elementy. Konieczne jest dokonanie właściwej oceny źródła, gdy istnieją wątpliwości co do jego wiarygodności ⁽⁴⁰⁾.

Należy pamiętać, że nie jest konieczne potwierdzenie każdego osobistego aspektu wniosku odpowiednimi informacjami o kraju pochodzenia. Informacje o kraju pochodzenia często nie dotyczą pojedynczego wnioskodawcy, lecz ogólnego kontekstu i sytuacji w kraju. Zobacz przykład na str. 39 (wnioskodawczyni z Kolumbii).

⁽³⁹⁾ Jeżeli stwierdzony istotny fakt pozostaje niepewny, należy zastosować art. 4 ust. 5 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona), który odnosi się do zasady rozstrzygania wątpliwości na korzyść wnioskodawcy, aby dojść do wyraźniejszego wniosku, czy taki fakt jest akceptowany. Jeśli wszystkie pięć kryteriów wskazanych w art. 4 ust. 5 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) uznaje się za spełnione łącznie, wątpliwości rozstrzyga się na korzyść wnioskodawcy (bez potrzeby potwierdzenia) i przyjmuje istotny fakt. Urzędnik prowadzący postępowanie powinien jednak wyważyć w sposób racjonalny kryteria opisane w art. 4 ust. 5 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona), uwzględniając indywidualne i kontekstowe okoliczności sprawy wnioskodawcy. Bardziej szczegółowa analiza stosowania zasady rozstrzygania wątpliwości na korzyść wnioskodawcy znajduje się w *Poradniku praktycznym EASO: ocena materiału dowodowego*, marzec 2015 r.

⁽⁴⁰⁾ EASO, *Country of Origin Information Report Methodology [Metodologia przygotowywania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia]*, czerwiec 2019 r., s. 16.

3.3.1.2. Ocena dokumentów

IKP można również wykorzystywać w celu oceny odpowiednich **dokumentów** przedłożonych przez wnioskodawcę, aby sprawdzić, czy określony rodzaj dokumentu jest wydawany w kraju pochodzenia lub miejscu stałego zamieszkania wnioskodawcy oraz czy proces wydawania był zgodny z informacjami o kraju pochodzenia. Treść i forma dokumentu powinny być również zgodne z IKP. Zgodność z IKP jest jednym z kryteriów, które pomogą w ocenie dokumentów przedstawionych przez wnioskodawcę ⁽⁴¹⁾. Dokument wydany niezgodnie z powszechną praktyką danego kraju pochodzenia z pewnością dałby podstawy do dalszej analizy pod kątem oceny wiarygodności.

W niektórych krajach istnieją specjalne bazy danych zawierające przykłady istniejących dokumentów z różnych krajów. Należy sprawdzić dostępność takich baz danych w swoim kraju. Można również skorzystać z publicznego rejestru on-line autentycznych dokumentów tożsamości i dokumentów podróży online (PRADO) ⁽⁴²⁾.

3.3.2. Ocena ryzyka

Po zakończeniu oceny wiarygodności należy przystąpić do oceny ryzyka na podstawie wszystkich zaakceptowanych istotnych faktów. Ocena ryzyka to perspektywiczna analiza mająca na celu ocenę potrzeby udzielenia ochrony międzynarodowej danemu wnioskodawcy. Analizuje się przyszłe ryzyko, tj. prawdopodobieństwo wystąpienia przyszłych wydarzeń, na podstawie zaakceptowanych faktów ⁽⁴³⁾ znanych w momencie podejmowania decyzji. W ramach oceny ryzyka analizuje się przyszłe ryzyko wnioskodawcy na podstawie odpowiedniego standardu dowodu ⁽⁴⁴⁾.

W przypadku gdy przyszłe ryzyko wynika z incydentu lub incydentów, które miały miejsce lub z sytuacji, które występowały w przeszłości, większość informacji o kraju pochodzenia mogła już zostać wykorzystana w ramach oceny zewnętrznej wiarygodności istotnych faktów. Konieczne może być podkreślenie punktów w tych informacjach już przedstawionych w ocenie zewnętrznej wiarygodności lub podanie dodatkowych informacji na temat aktualnej sytuacji, która może być związana z ryzykiem dla wnioskodawcy w przypadku powrotu do kraju pochodzenia. Ilość i treść tych informacji zależą od aktualnej sytuacji i stopnia, w jakim sytuacja uległa zmianie od czasu, gdy wnioskodawca opuścił kraj pochodzenia.

⁽⁴¹⁾ Bardziej szczegółowe wytyczne dotyczące oceny dokumentów można znaleźć w *Poradniku praktycznym EASO: Ocena materiału dowodowego*, marzec 2019 r.

⁽⁴²⁾ PRADO to wielojęzyczna strona internetowa zawierająca informacje o autentycznych dokumentach tożsamości i dokumentach podróży (również z krajów trzecich), zorganizowana przez Sekretariat Generalny Rady UE (SGR). Zawiera informacje o ważności dokumentów i innych aspektach prawnych, a także opisy techniczne (w tym opisy niektórych najważniejszych zabezpieczeń) tych dokumentów. Aby uzyskać więcej informacji można odwiedzić stronę PRADO [tutaj](#).

⁽⁴³⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 3 lit. a) dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona) „wszystkie istotne fakty odnoszące się do kraju pochodzenia w momencie podejmowania decyzji w sprawie wniosku, w tym również przepisy ustawowe i wykonawcze kraju pochodzenia oraz sposoby ich wykonywania” należą do elementów, które należy wziąć pod uwagę przy ocenie wniosku.

⁽⁴⁴⁾ Standard dowodu odnosi się do wartości progowej, którą musi on osiągnąć, aby uzyskać stopień prawdopodobieństwa, że może dojść do określonego zdarzenia. Najpowszechniej stosowanym standardem dowodu podczas oceny uzasadnionej obawy przed prześladowaniem oraz rzeczywistego ryzyka doznania poważnej krzywdy jest „uzasadniony stopień prawdopodobieństwa”, wyjaśnionym w *Poradniku praktycznym: Ocena materiału dowodowego*, marzec 2015 r., s. 21.

Przykład ze sprawy z Iraku

Wnioskodawczyni obawia się o swoje życie oraz życie swoich dzieci z powodu obecności ISIS w jej okolicy oraz znęcania się nad jezydami, a zwłaszcza jezydami, biorąc pod uwagę, że jest samotną matką. Przyjmijmy scenariusz, że podczas oceny istotnych faktów dotyczących obecności ISIS i zachowań ISIS wobec jezydów, w szczególności samotnych matek, odnaleziono informacje o kraju pochodzenia potwierdzające, że osoby o takim profilu były narażone na skrajne zagrożenie w 2014 r., kiedy wnioskodawczyni opuściła swój kraj. Oceniając ryzyko w przyszłości należy sprawdzić, czy te zagrożenia nadal występują. Dlatego należy znaleźć aktualne informacje o sytuacji. Jeśli informacje potwierdzają, że sytuacja nie zmieniła się od 2014 r., należy powiązać informacje dotyczące przeszłości z nowymi ustaleniami i uzasadnić przyszłe ryzyko. Niemniej jednak, w przypadku gdy nowe informacje wskazują, że sytuacja w regionie uległa zmianie i że ISIS nie jest już obecne w regionie, można dojść do wniosku, że wnioskodawczyni nie jest już narażona na to ryzyko. W takim przypadku konieczne będzie odwołanie się do wszystkich informacji, które odzwierciedlają wyraźną zmianę sytuacji na danym obszarze i dokonanie rozróżnienia między sytuacją, w której wnioskodawczyni opuściła kraj przy ocenie przyszłego ryzyka.

Na kolejnym etapie należy ocenić inne istotne ryzyka związane z indywidualnymi cechami i okolicznościami wnioskodawczyni. W związku z tym można znaleźć informacje, które wskazują, że samotne matki bez powiązań rodzinnych stają w obliczu wielu niebezpieczeństw w społeczeństwie. Ryzyko to może nie osiągać tego samego poziomu przemocy, co w przeszłości, które było związane z ISIS, jednak należy ocenić ryzyko dla niej i jej dzieci w odniesieniu do traktowania społecznego osób o podobnych profilach. Z drugiej strony, jeśli podczas pobytu w kraju, w którym ubiega się o ochronę, wnioskodawczyni poślubiła innego wnioskodawcę z tego samego obszaru w Iraku i kraju, wpłynie to na informacje, które należy zebrać w celu oceny przyszłego ryzyka. Wynika to z faktu, że w przypadku powrotu będzie zamężną kobietą z dziećmi. Jeśli mąż pochodzi z innego kraju, na przykład z Somalii, trzeba poszukać informacji na temat możliwości sprowadzenia przez Irakijkę męża będącego cudzoziemcem do Iraku i uzyskania zezwolenia na pobyt stały dla małżonka, a także traktowania mieszanych małżeństw w Iraku.

Z powyższego przykładu i różnych scenariuszy wynika, że w przyszłości mogą wystąpić zagrożenia dla wnioskodawczyni, które nie są związane (wyłącznie) z wydarzeniami z przeszłości, lecz wynikają ze zmian w kraju pochodzenia lub zmiany sytuacji. W związku z tym należy zapoznać się z najnowszymi odpowiednimi informacjami o kraju pochodzenia i wykorzystać je w świetle indywidualnych cech i okoliczności sprawy, aby ocenić, czy w przyszłości wystąpi ryzyko dla wnioskodawczyni.

W ramach oceny ryzyka należy również ocenić możliwą dostępność ochrony ze strony władz w kraju pochodzenia lub miejscu stałego zamieszkania wnioskodawcy, gdy podmiot prześladowany jest podmiotem niepaństwowym. Informacje o kraju pochodzenia mogą mieć kluczowe znaczenie dla określenia, czy państwo jest w stanie i chce chronić wnioskodawcę. Szukając informacji dotyczących dostępności ochrony przez organy krajowe, można napotkać różne scenariusze.

Przykład ze sprawy z Kolumbii

Można znaleźć informacje, że policja odrzuca wszystkie skargi przeciwko Las Águilas Negras lub nawet, że jest wielu członków policji, którzy współpracują z tą organizacją. To wyraźnie pokazuje, że policja toleruje lub nawet wspiera działalność Las Águilas Negras. Informacje te pomogą udowodnić, że wnioskodawczyni nie może otrzymać żadnej ochrony, jeśli wróci do swojego kraju pochodzenia, ponieważ władze nie chcą jej chronić. Alternatywnie, informacje o reakcji władz mogą wskazywać, że policja próbuje pomóc ludziom, którzy proszą o ochronę, ale nie przynosi to rezultatów, ponieważ nie posiada ona uprawnień do powstrzymania działań Las Águilas Negras, ze względu na silne powiązania organizacji z politykami. Informacje te pomogą udowodnić, że władze nie są w stanie zapewnić ochrony wnioskodawczyni.

Aktualne informacje o kraju pochodzenia mają również kluczowe znaczenie przy ocenie ryzyka związanego z poważną krzywdą i przy **stosowaniu art. 15 dyrektywy w sprawie kwalifikowania (wersja przekształcona)**, obejmującego w szczególności:

- karę śmierci, zgodnie z art. 15 lit. a);
- tortury lub niehumanitarne lub poniżające traktowanie lub karanie, zgodnie z art. 15 lit. b);

oraz

- charakter konfliktu;
- obszary konfliktu; oraz
- poziom przemocy, zgodnie z art. 15 lit. c)

W tym celu sprawozdania o stanie bezpieczeństwa w kraju pozwalają na gromadzenie aktualnych i rzetelnych informacji o sytuacji w zakresie bezpieczeństwa.

3.3.3 Ochrona wewnętrzna

Po ustaleniu potrzeb w zakresie ochrony może być konieczne rozważenie dostępności alternatywy ochrony wewnętrznej. Oprócz wszystkich informacji, które zostały już zebrane do tego momentu, konieczne będzie wyszukanie dodatkowych informacji o kraju pochodzenia, aby ocenić następujące kwestie.

- A. Część kraju pochodzenia rozważana pod kątem alternatywy ochrony wewnętrznej jest **bezpieczna** dla wnioskodawcy. Konieczne będzie zgromadzenie informacji o stanie bezpieczeństwa i podmiotach dopuszczających się prześladowań, obszarze ich wpływu oraz możliwościach dotarcia do wnioskodawcy, wyśledzenia i namierzenia go w potencjalnej lokalizacji alternatywy ochrony wewnętrznej. Jednocześnie konieczne będzie wyszukanie informacji o podmiotach zapewniających ochronę, ich zdolności i woli do zapewnienia skutecznej i trwałej ochrony w potencjalnej lokalizacji alternatywy ochrony wewnętrznej, np. informacje o zdolności rządu i sił bezpieczeństwa do ochrony ludności cywilnej oraz zapewnienia i utrzymania kontroli nad rozważaną lokalizacją alternatywy ochrony wewnętrznej, obecności policji itp.

- B. Wnioskodawca ma bezpieczny i legalny **dostęp** do części kraju pochodzenia rozpatrywanej do celów zapewnienia alternatywy ochrony wewnętrznej. Potrzebne będą informacje związane z planem podróży, aby dotrzeć do lokalizacji alternatywy ochrony wewnętrznej z kraju, w którym złożono wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, ewentualnymi ograniczeniami prawnymi i przeszkodami utrudniającymi wjazd i pobyt, możliwym ryzykiem w drodze do miejsca docelowego (np. punktami odprawy granicznej po drodze) itp.
- C. Można racjonalnie oczekiwać, że wnioskodawca osiedli się w części kraju pochodzenia rozpatrywanej do celów zapewnienia alternatywy ochrony wewnętrznej. W związku z tym należy w szczególności zagwarantować zaspokojenie podstawowych potrzeb, takich jak bezpieczeństwo żywnościowe, schronienie, higiena, podstawowa opieka zdrowotna i możliwość zapewnienia środków do życia ⁽⁴⁵⁾. W tym kontekście czasami potrzebne będą informacje na temat możliwości podjęcia pracy, stopy bezrobocia, wskaźnika ubóstwa, dostępności pomocy humanitarnej, infrastruktury medycznej, dostępności zakwaterowania i wynajmu, usług sanitarnych, zaopatrzenia w wodę itp.

Podczas prowadzenia badań nie należy zapominać o uwzględnieniu indywidualnych okoliczności wnioskodawcy, takich jak wiek, płeć, stan rodzinny, stan zdrowia, pochodzenie społeczne i wykształcenie, język, tożsamość płciowa, orientacja seksualna itp. Konieczne będzie wyszukanie informacji o dostępności specjalistycznych usług medycznych, jeśli wnioskodawca ma określony problem zdrowotny; o możliwościach podjęcia pracy przez osobę należącą do mniejszości religijnej, która może spotkać się z dyskryminacją; oraz informacji o konsekwencjach braku rejestracji stanu cywilnego i dokumentacji w odniesieniu do zapewnienia schronienia lub podstawowych środków utrzymania itp.

W ocenie alternatywy ochrony wewnętrznej należy pamiętać, że ciężar dowodu przenosi się na organ rozstrzygający.

3.4. Odniesienia w decyzji

Aby zapewnić przejrzystość i identyfikowalność w decyzji należy w klarowny sposób odnosić się do informacji o kraju pochodzenia i cytować te informacje, aby umożliwić odbiorcom dostęp do informacji zgodnie z zasadą „równości stron” (zob. [sekcja 1.3. Istotne pojęcia proceduralne przy wykorzystywaniu informacji o kraju pochodzenia](#)). Każda informacja powinna być identyfikowalna do jej źródła, co najmniej z podaniem autora, tytułu i daty publikacji, na przykład:

- Médecins Sans Frontières, [Set to Explode](#), kwiecień 2017 r., s. 18.

Dalsze wytyczne dotyczące podawania informacji o źródłach dostępne są w Poradniku dotyczącym pisemnego sporządzania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia, w tym tworzenia odpowiednich przypisów⁽⁴⁶⁾ lub należy postępować zgodnie z krajowymi przepisami i praktykami.

⁽⁴⁵⁾ Zob. *Poradnik praktyczny EASO: Kwalifikowanie do objęcia ochroną międzynarodową*, kwiecień 2018 r.

⁽⁴⁶⁾ EASO, *Writing and Referencing Guide for EASO Country of Origin Information (COI) Reports [Poradnik dotyczący pisemnego sporządzania sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia, w tym tworzenia odpowiednich przypisów]*, czerwiec 2019 r.

4. Wykluczenie

Instrument IKP koncentruje się głównie na tematach związanych z włączeniem, jednak należy podkreślić, że informacje o krajach pochodzenia pełnią również istotną funkcję w wykrywaniu i badaniu przypadków potencjalnego wykluczenia.

Niezbędne jest szybkie wykrycie ewentualnego przypadku wykluczenia podczas procedury azylowej. Informacje o krajach pochodzenia mogą wspierać ten proces, sygnalizując określone czynniki wyzwalające (np. przynależność do konkretnego podmiotu, rodzaj działalności lub charakter czynności) oraz potencjalnie wykluczające profile, które wymagałyby dalszej analizy. Ponadto IKP mogą dostarczać podstawowych informacji o ogólnej sytuacji w danym kraju pochodzenia i odpowiednich podmiotach odpowiedzialnych za popełnienie czynów wykluczających, w tym o poważnych przypadkach łamania i naruszania praw człowieka oraz poważnych przestępstwach, które popełniają.

Po wykryciu potencjalnego przypadku wykluczenia informacje o kraju pochodzenia mogą pomóc w badaniu wykluczenia, a dokładniej w ocenie wiarygodności oświadczeń wnioskodawcy i faktów związanych z wykluczeniem.

W kontekście oceny materiału dowodowego do celów wykluczenia należy pamiętać, że ciężar dowodu spoczywa na organie rozstrzygającym. Dzieje się tak z wyjątkiem dwóch sytuacji, w których ciężar dowodu przenosi się z państwa na wnioskodawcę, co wyjaśniono w *Poradniku praktycznym EASO: Wykluczenie* ⁽⁴⁷⁾. Standard dowodu (norma „poważnych podstaw, aby sądzić”) jest wyższy niż w przypadku oceny ryzyka przy ustalaniu potrzeby przyznania ochrony międzynarodowej („uzasadniony poziom prawdopodobieństwa”). W związku z tym informacje wykorzystywane do wykluczania osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej muszą być wiarygodne i dokładne, aby spełnić standard dowodu.

Często informacje istotne dla włączenia są również istotne dla wykluczenia, w szczególności informacje o podmiotach dopuszczających się prześladowań i aktach prześladowania. Częstym problemem podczas wyszukiwania informacji o krajach pochodzenia na tematy związane z wykluczeniem jest jednak trudność udzielenia odpowiedzi na niektóre pytania poprzez badanie publicznie dostępnych źródeł, zwłaszcza na pytania bardziej szczegółowe. Z tego względu istotne jest posiadanie racjonalnych oczekiwań dotyczących możliwych do znalezienia informacji o kraju pochodzenia. Na przykład zazwyczaj trudno znaleźć informacje o urzędnikach niższego szczebla. Ponadto czasami nie będzie dostępnych informacji o kraju pochodzenia umożliwiających ustalenie:

- czy popełniono czyny wykluczające;
- czy wnioskodawcy odegrali rolę w popełnieniu któregośkolwiek z tych czynów wykluczających, a jeśli tak, ustalenie ich dokładnej roli/działań, czasu i miejsca popełnienia tych czynów;
- wszystkich elementów związanych z okolicznościami znoszącymi indywidualną odpowiedzialność lub innych istotnych aspektów.

⁽⁴⁷⁾ Zob. rozdział 5 w *Poradniku praktycznym EASO: Wykluczenie*, styczeń 2017 r.

Ta sekcja zawiera podstawowy opis wykorzystywania informacji o kraju pochodzenia w potencjalnych przypadkach wykluczenia. Bardziej szczegółowe wprowadzenie do tematu dostępne jest w poradniku praktycznym EASO dotyczącym wykluczenia ⁽⁴⁸⁾.

4.1. Identyfikacja elementów powodujących konieczność analizy wykluczenia

Wskazówki dotyczące możliwego udziału w popełnieniu czynów wykluczających mogą pojawić się już na etapie rejestracji oraz w dowolnym momencie podczas przesłuchania. Aby przygotować się na scenariusz, w którym wykluczenie staje się istotne podczas przesłuchania, należy posiadać wiedzę kontekstową o danym kraju umożliwiającą zidentyfikowanie czynników powodujących wykluczenie. Istotne jest zgromadzenie informacji o kraju pochodzenia na takie tematy, jak ewentualny konflikt zbrojny w kraju lub w jego częściach, czy w kraju pochodzenia panuje represyjny reżim lub czy istnieją grupy zbrojne lub przestępcze. Należy również zebrać informacje o kraju pochodzenia dotyczące wszelkich naruszeń praw człowieka, nadużyć i poważnych przestępstw, z którymi związany jest reżim lub grupy zbrojne, oraz istnienia ewentualnych powiązań między wnioskodawcą a profilami podmiotów, o których wiadomo, że były zaangażowane w popełnienie czynów wykluczających. Tworzenie ram czasowych za pomocą informacji o kraju pochodzenia może być pomocnym narzędziem w przypadkach wykluczenia. Takie ramy czasowe bazujące na informacjach o kraju pochodzenia można wykorzystać do przygotowania się do przesłuchania, dokonania oceny, czy dana osoba mogła być zaangażowana w popełnienie czynów wykluczających w określonym czasie i miejscu lub aby poprosić wnioskodawcę o dodatkowe informacje na temat określonych wydarzeń. Oprócz ram czasowych należy również zwrócić uwagę na wykazy profili podmiotów, o których wiadomo, że były zaangażowane w popełnienie czynów wykluczających, a także wskazówki alarmujące o możliwej przynależności wnioskodawcy do jednego z wymienionych profili. Odpowiednie przygotowanie się do przesłuchania zapewni wiedzę umożliwiającą zadawanie właściwych pytań. Umożliwi również zdobycie informacji od wnioskodawcy, które mogą ułatwić dalsze badanie.

Przykład ze sprawy z Syrii

Wnioskodawca jest młodym człowiekiem pochodzącym z kraju, który prowadzi wojnę domową, gdzie powszechnie wiadomo, że zbrodnie przeciwko ludzkości, zbrodnie wojenne i inne okrucieństwa są popełniane na dużą skalę przez różne podmioty. Ponadto, zgodnie z dostępnymi ogólnymi informacjami, istnieją praktyki przymusowego werbowania młodych mężczyzn lub samodzielnego przyłączania się przez nich do różnych grup zbrojnych zaangażowanych w konflikt, ponieważ uzyskują w ten sposób wsparcie finansowe lub innego rodzaju korzyści. Wnioskodawca mieszkał w rejonie (Homs), w którym podczas jego obecności doszło do gwałtownych demonstracji. Te elementy wskazują, że wykluczenie może stać się istotnym tematem do zbadania.

Oto kilka tematów informacji o kraju pochodzenia, które można przeanalizować, przygotowując się do przesłuchania w tej sprawie.

⁽⁴⁸⁾ EASO, *Poradnik praktyczny EASO: Wykluczenie*, styczeń 2017 r.

- Jakie podmioty (wojsko, ugrupowania zbrojne, organizacje terrorystyczne itp.) brały udział w całym konflikcie w Syrii?
- Które ugrupowania zbrojne były aktywne w miastach Homs, Hama i Sarmin we wspomnianych okresach? Jakiego rodzaju są to organizacje? Jakie są ich podstawowe cele? Jaki jest ich *modus operandi*? W jaki sposób rekrutują swoich członków?
- Kontrola terytorialna: który podmiot kontrolował wspomniane miejsca i kiedy?
- Jakie podmioty uczestniczyły w demonstracjach w Homs w 2013 r. i jakiego rodzaju naruszeń praw człowieka, łamania prawa i poważnych przestępstw dopuściły się podczas tego wydarzenia?

Przygotowanie się przed przesłuchaniem umożliwi zadawanie w jego trakcie odpowiednich pytań uzupełniających i zidentyfikowanie możliwych rozbieżności między relacją wnioskodawcy a informacjami o kraju pochodzenia. W przypadku zidentyfikowania takich rozbieżności lub luk w oświadczeniach wnioskodawcy należy umożliwić mu ich wyjaśnienie. Jeśli wnioskodawca ujawni, na przykład, przynależność do organizacji lub inne okoliczności, które mogą mieć znaczenie, należy podtrzymać narrację wnioskodawcy. Należy zapytać o fakty, których potwierdzenie lub zaprzeczenie można potencjalnie znaleźć w informacjach o kraju pochodzenia po przeprowadzeniu kolejnego wyszukiwania.

Wskazane jest pytanie o fakty, które można zbadać, notowanie terminów, takich jak stopnie wojskowe i pododdziały w języku wnioskodawcy, a także uzyskanie informacji dotyczących nazwisk dowódców wyższego szczebla w strukturze dowodzenia.

Przykład ze sprawy z Syrii

W oparciu o wiedzę wynikającą z IKP poniżej zestawiono pytania, które można zadać wnioskodawcy podczas przesłuchania. Pytania te powinny zaczynać się od pytań otwartych dotyczących życia wnioskodawcy podczas obecności w regionie Dżabhat an-Nusra, a następnie zawężać się, koncentrując się na konkretnym temacie.

1. Jak długo mieszkał Pan w rejonie Sarmin?
2. Czy wie Pan, kto kontrolował Sarmin podczas Pana pobytu w tym rejonie?

Wnioskodawca odpowiada, że w tym czasie region ten był kontrolowany przez Dżabhat an-Nusra.

3. Jak wyglądało Pana życie w regionie objętym kontrolą Dżabhat an-Nusra?
4. Czy Pan lub Pana rodzina napotkaliście jakieś problemy z członkami Dżabhat an-Nusra, mieszkając w rejonie Sarmin?

Wnioskodawca odpowiada, że próbowali go zwerbować, lecz odmówił przyłączenia się do grupy, ponieważ nie zgadza się z ich ideologią. Po tym zdarzeniu nie kontaktowali się już z nim i nie doświadczył w związku tym innych problemów. Członkowie jego rodziny również nie mieli żadnych problemów z Dżabhat an-Nusra. Niemniej jednak według naszych informacji organizacja Dżabhat an-Nusra prowadziła przymusową rekrutację i uważała osoby, które odmówiły przyłączenia się w tamtym czasie, za przeciwników i takie osoby oraz członkowie ich rodzin byli celem brutalnych aktów. Ponadto z informacji wynika, że jedynym sposobem, w jaki mężczyzna w wieku, w którym jest zdolny do walki, mógł żyć w tym czasie w rejonie Sarmin bez doświadczania problemów ze strony Dżabhat an-Nusra, było dołączenie do grupy.

Możliwe pytania uzupełniające:

5. Jak wyjaśni Pan, że w Pana przypadku Dżabhat an-Nusra nie podjęła żadnych środków przeciwko Panu lub Pana rodzinie po odmowie przyłączenia się do organizacji i mógł Pan tam spokojnie mieszkać?

4.2. Dalsza analiza zidentyfikowanych wskaźników wykluczenia

Jeśli podczas przesłuchania pojawią się wskazówki dotyczące możliwego udziału w popełnieniu czynów wykluczających, konieczne będzie przeprowadzenie dalszego wyszukiwania IKP lub skontaktowanie się z jednostką ds. informacji o krajach pochodzenia w celu zbadania i oceny wskaźników wykluczenia. Jeśli wymagane są dodatkowe informacje może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia drugiego przesłuchania poświęconego wykluczeniu, chyba że sprawę skieruje się do specjalnej jednostki krajowej / eksperta zajmujących się przypadkami wykluczenia. Skierowanie do innej jednostki lub eksperta zależy od praktyki krajowej lub szczególnych okoliczności danej sprawy.

Na tym etapie powinno być możliwe zawężenie odpowiednich tematów, które należy poddać dalszemu badaniu.

Przykład ze sprawy z Syrii

Do celów poglądowych założmy, że wnioskodawca przyznał się do kontaktów z Dżabhat an-Nusra. Oto kilka przykładów tematów, które można zbadać, wykorzystując informacje o kraju pochodzenia.

- Jakie są cele członków Dżabhat an-Nusra?
- Jakie są ich metody rekrutacji?
- Jakich metod używa Dżabhat an-Nusra podczas prowadzenia działań wojennych lub walki z cywilami?

- Kto jest celem Dżabhat an-Nusra? Czy celem ich działań jest ludność cywilna? Jakimi metodami prowadzą te działania i jaki jest ich zakres?
- Czy grupę lub dowódców grupy można powiązać z konkretnymi przestępstwami lub czynami? Kiedy i gdzie popełniono te czyny?
- Czy organizacja Dżabhat an-Nusra jest znana pod innymi nazwami?

Charakter organizacji i odpowiedzialności za strukturę dowodzenia w grupie jest istotnym aspektem, który należy zbadać w przypadkach wykluczenia. W celu ustalenia, czy wnioskodawca mógł ponosić indywidualną odpowiedzialność za czyny wykluczające lub aby zrozumieć, czy mógł zostać zmuszony do postępowania w określony sposób lub mu to nakazano, wyszukiwanie IKP można ukierunkować na informacje na ten temat. Informacje o kraju pochodzenia mogą być pomocne, dostarczając kontekstowe informacje o grupie, które mogą pomóc w ocenie poziomu indywidualnej odpowiedzialności wnioskodawcy (wiedza, zamiary i działania), a także możliwej wiarygodności stosowania środków obronnych (przymus lub samoobrona). Obejmuje to wyszukiwanie IKP na temat kontekstu grupy, sposobu, w jaki osoby do niej dołączają, wspierają jej działania lub w nich uczestniczą lub opuszczają grupę, która jest zaangażowana w popełnianie czynów wykluczających. Poniżej opisano kilka przykładów odpowiednich pytań badawczych dotyczących odpowiedzialności indywidualnej, które można sformułować na ten temat.

Przykład ze sprawy z Syrii

- Jaka jest terytorialna struktura dowodzenia Dżabhat an-Nusra? Na przykład, czy każda dzielnica/wioska/dystrykt/prowincja ma własny oddział i strukturę?
- Czy istnieje centralna hierarchia, która wydaje rozkazy lub czy dowódcy na szczeblu lokalnym działają według swojego uznania?
- Jaka jest hierarchiczna struktura stopni wojskowych w organizacji?
- Jakie są obowiązki osoby w każdej randze w organizacji?
- Czy grupa wydaje rozkazy podległym członkom dotyczące dokonania określonych przestępstw lub operacji?
- Kto wydaje rozkazy i w jaki sposób są one wydawane (np. w formie wiadomości tekstowej, osobiście, na piśmie itp.)?

W szczególności w przypadku odpowiedzialności kierowniczej należałoby zebrać informacje o roli i pozycji wnioskodawcy w grupie, w tym czy pełnił funkcję dowódcy. Poniżej opisano kilka przykładów odpowiednich pytań badawczych dotyczących indywidualnej odpowiedzialności kierowniczej, które można sformułować na ten temat.

Przykład ze sprawy z Syrii

- Jakie przestępstwa popełnili członkowie grupy?
- Kto faktycznie popełnił przestępstwa (niezależnie od tego, czy zostały one popełnione na rozkaz)?
- Jakie środki, jeśli w ogóle, podjęto, aby zapobiec popełnieniu jakichkolwiek przestępstw lub aby zagwarantować, że takie przestępstwa nie powtórzą się w przyszłości?

Odpowiedzialność kierownicza jest oczywiście tylko jednym z tematów, które są istotne dla oceny **indywidualnej odpowiedzialności**. Ponadto informacje o kraju pochodzenia nigdy nie mogą służyć jako jedyny dowód indywidulnej odpowiedzialności. Więcej informacji dostępnych jest w poradniku praktycznym EASO dotyczącym wykluczenia ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁹⁾ EASO, *Poradnik praktyczny EASO: Wykluczenie*, styczeń 2017 r.

5. Wyszukiwanie informacji o krajach pochodzenia i ich źródła

5.1. Różne rodzaje źródeł informacji o krajach pochodzenia

Większość informacji wykorzystywanych do oceny oświadczeń wnioskodawcy i potrzeby udzielenia mu ochrony międzynarodowej dostępnych jest w różnego rodzaju źródłach, takich jak książki, źródła internetowe i źródła ustne. Inni klasyfikują źródła według autora lub rozróżniają ogólne i specjalistyczne źródła informacji o krajach pochodzenia.

5.1.1. Bazy danych i portale z informacjami o krajach pochodzenia

Bazy danych i portale nie są źródłami same w sobie, ale zapewniają dostęp do źródeł i umożliwiają wyszukiwanie informacji. Bazy danych / portale zawierające informacje o krajach pochodzenia dostarczają informacji, które są bardzo istotne przy ocenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej ze względu na ich zakres i zawartość. Bazy danych zwykle zawierają informacje z kilku różnych źródeł, dotyczące różnych krajów i tematów. Niemniej jednak żadna baza danych nie jest kompletna i nie należy polegać wyłącznie na jednej bazie danych. Jednocześnie należy pamiętać, że wyszukane w nich informacje zostały wstępnie wybrane. W przypadku portali poświęconych informacjom o krajach pochodzenia stosowane są kryteria jakości dotyczące informacji o krajach pochodzenia, aby wstępnie wybrać źródła udostępniane na platformach, które mogą się różnić pod względem ujętych źródeł, kryteriów jakości, zakresu tematów i języków.

Krajowe bazy danych zawierające informacje o krajach pochodzenia. Wiele organów rozstrzygających prowadzi własne bazy danych z informacjami o krajach pochodzenia, które są dostępne wewnętrznie lub zewnętrznie. Sprawozdania dotyczące informacji o krajach pochodzenia opracowywane przez różne europejskie jednostki ds. informacji o kraju pochodzenia są ogólnie dostępne na [EASO COI Portal \[portalu EASO poświęconym informacjom o krajach pochodzenia\]](#).

Przykłady baz danych i portali zawierających informacje o krajach pochodzenia

EASO COI portal. Zawiera głównie sprawozdania i odpowiedzi na pytania publikowane przez EASO oraz wydziały informacji o krajach pochodzenia państw UE+. Dostępne na stronie internetowej: <https://coi.easo.europa.eu>.

Ecoi.net. Baza danych zawierająca informacje o krajach pochodzenia ACCORD (wydział informacji o krajach pochodzenia Austriackiego Czerwonego Krzyża). Interfejs jest dostępny w języku angielskim i niemieckim, a większość informacji jest w języku angielskim. Jest to jedna z największych dostępnych baz danych zawierająca informacje o krajach pochodzenia i zawiera informacje pochodzące z wielu różnych źródeł oraz przetłumaczone z wielu różnych języków. Dostępne na stronie internetowej: www.ecoi.net.

Refworld: Baza danych obsługiwana przez UNHCR, zawierająca informacje o krajach pochodzenia opublikowane do grudnia 2018 r. W styczniu 2019 r. UNHCR nawiązał współpracę z ACCORD i zatwierdził ecoi.net jako główną bazę danych zawierającą informacje o krajach pochodzenia. Refworld koncentruje się obecnie na polityce, orzecznictwie sądów i trybunałów krajowych, regionalnych i międzynarodowych oraz na prawodawstwie krajowym. Dostępne na stronie internetowej: www.refworld.org.

ReliefWeb: Baza danych obsługiwana przez Biuro NZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej.

W przeciwieństwie do wcześniej wymienionych baz danych ReliefWeb nie ma służyć przede wszystkim jako baza danych zawierająca informacje o krajach pochodzenia. Jej głównym celem jest wspieranie podmiotów zajmujących się pomocą humanitarną, ale często jest aktualizowana o sprawozdania organów, na przykład agencji ONZ, które mogą być przydatne przy wyszukiwaniu informacji o krajach pochodzenia. Zawiera również mapy i inne przydatne infografiki. Dostępne na stronie internetowej: <https://reliefweb.int>.

Należy pamiętać, że każde źródło ma swój mandat lub misję i nie ma ogólnej hierarchii źródeł. Przydatność i autorytet każdego źródła zależy od pytania, na które trzeba odpowiedzieć – każde źródło należy ocenić samodzielnie, a wnioski na temat wiarygodności źródła należy wyciągnąć dopiero po przeprowadzeniu dokładnej oceny źródła.

W zależności od pytania badawczego niektóre rodzaje źródeł są zwykle bardziej odpowiednie niż inne. Mają też nieodłączne zalety i wady.

5.1.2. Ogólne i specjalistyczne źródła informacji o krajach pochodzenia

Ogólne źródła informacji o krajach pochodzenia dostarczają ogólnych informacji o krajach pochodzenia i mogą zapewnić dobry przegląd sytuacji w danym kraju. Jeśli jednak potrzebna jest bardziej dogłębna wiedza na określony temat może zaistnieć potrzeba zapoznania się ze specjalistycznymi źródłami, ponieważ mogą one zapewniać informacje skoncentrowane na aspektach krajowych, regionalnych lub na konkretnym temacie. Przykłady specjalistycznych źródeł zapewniających informacje poświęcone konkretnej tematyce to Międzynarodowe Stowarzyszenie Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych, Transseksualnych i Interseksualnych, międzynarodowa organizacja pozarządowa zajmująca się kwestiami LGBTI; oraz Internal Displacement Monitoring Centre (Centrum Monitorowania Przesiedleń Wewnętrznych), międzynarodowa organizacja pozarządowa zajmująca się sytuacją osób wewnętrznie przesiedlonych.

ONZ posiada kilka wyspecjalizowanych agencji, które dostarczają raporty na różne tematy. Na przykład Biuro ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej i Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, które koncentrują swoją działalność odpowiednio na pomocy humanitarnej i prawach człowieka. Przykładami specjalistycznych źródeł zapewniających informacje o charakterze regionalnym są Międzyamerykańska Komisja Praw Człowieka (IACHR), koncentrująca swoją działalność na Amerykach, oraz Afghanistan Analysts Network, organizacja badawcza zajmująca się Afganistanem. IACHR zapewnia również informacje tematyczne skoncentrowane na prawach człowieka. Nie jest to rzadkością, że na przykład wiele agencji ONZ posiada oddziały regionalne zajmujące się kwestiami związanymi z regionem i własne strony internetowe. ONZ prowadzi również specjalne misje w niektórych krajach. W ramach misji często zapewnianych jest wiele informacji dotyczących poszczególnych krajów. Przykładami krajów, w których działają obecnie misje ONZ, są Afganistan i Somalia. Zwykle informują o różnych kwestiach związanych z prawami człowieka.

Typy najczęściej używanych źródeł można sklasyfikować w następujący sposób

• Organizacje międzynarodowe i międzyrządowe

Organizacje te, takie jak UNHCR, Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, instytucje europejskie i unijne, takie jak Rada Europy, Parlament Europejski, EASO, Unia Afrykańska i Wspólnota Gospodarcza Państw Afryki Zachodniej, publikują okresowe raporty, stanowiska dotyczące określonych sytuacji, ustalenia specjalnych sprawozdawców lub ekspertów ds. praw człowieka, sprawozdania obserwatorów wyborów i stanowiska dotyczące wielu krajów pochodzenia, informacje ogólne i inne informacje dotyczące wielu krajów pochodzenia.

Zaletą tych źródeł jest mandat międzynarodowy lub regionalny stanowiący podstawę wiedzy specjalistycznej i zapewniający dostęp do informacji na temat konkretnych praktyk w zakresie praw człowieka. Niemniej jednak niektórym z nich uniemożliwia się natychmiastowe przeprowadzanie bezpośrednich kontroli lub w ogóle zakazuje się im wjazdu do kraju lub regionu. Często takie organy zbierają informacje w sposób poufny. Należy zwrócić uwagę na to, czy dokument został sporządzony przez organ polityczny (składający się z delegatów rządowych), czy przez organ monitorujący (złożony z ekspertów i niezależnych członków), ponieważ może to wpłynąć na dokładność i wiarygodność informacji. Organizacje międzyrządowe są zazwyczaj dobrym źródłem informacji o problemach związanych z naruszaniem praw człowieka i podobnych kwestiach.

Przykłady organizacji międzyrządowych (IGO) ⁽⁵⁰⁾

Rada Europy. Informacje dostępne pod adresem: <http://www.coe.int/>.

W szczególności sprawozdania Komisarza Praw Człowieka Rady Europy, dostępne na stronie: <https://www.coe.int/en/web/commissioner>; sprawozdania Europejskiego Komitetu do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu, dostępne na stronie: <http://www.coe.int/en/web/cpt/home>; oraz sprawozdania w ramach działań przeciwko handlowi ludźmi <http://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking>.

EASO. Sprawozdania dotyczące informacji o różnych krajach pochodzenia. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports>.

Rada Praw Człowieka. Na przykład sprawozdania roczne i rezolucje. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/Documents.aspx>

Operacje pokojowe Organizacji Narodów Zjednoczonych. Informacje dotyczące misji pokojowych Organizacji Narodów Zjednoczonych. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.unmissions.org>

Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej: analityczne dokumenty programowe dotyczące danych i tendencji związanych z pomocą humanitarną, a także publikacje tematyczne zawierające informacje na temat istotnych kwestii humanitarnych, np. ochrony ludności cywilnej i dostępu do pomocy humanitarnej. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.unocha.org>

⁽⁵⁰⁾ EASO, *Judicial practical guide on country of origin information [Praktyczny poradnik sądowy: informacje o krajach pochodzenia]*, 2018 r., str. 38.

Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka: publikacje dotyczące różnych tematów związanych z prawami człowieka. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.ohchr.org/EN/pages/home.aspx>

Rada Bezpieczeństwa ONZ: raporty Sekretarza Generalnego, raporty roczne, raporty z misji Rady Bezpieczeństwa itp. dostępne pod adresem <https://www.un.org/securitycouncil/content/security-council-documents>

Dziennik ONZ, dokumenty Zgromadzenia Ogólnego, Rady Bezpieczeństwa, Rady Praw Człowieka, Rady Gospodarczej i Społecznej itp. dostępne pod adresem: <https://www.un.org/en/sections/general/documents/index.html>

Unicef: źródło informacji o sytuacji dzieci na całym świecie, publikujące dane statystyczne i publikacje na różne tematy. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.unicef.org/>

Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju: raporty roczne. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.undp.org>

Jednostka Narodów Zjednoczonych ds. Równości Płci i Uwłasnowolnienia Kobiet: dostarcza do biblioteki cyfrowej publikacje na tematy związane z równością płci i wzmocnieniem pozycji kobiet, a także roczne raporty z monitorowania i postępów. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.unwomen.org/en>

Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców: publikuje dane statystyczne i wiadomości dotyczące uchodźców, przymusowych wysiedleń, bezpieczeństwa i innych powiązanych tematów. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.unhcr.org/pl/>

Agencja Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie: agencja pomocy humanitarnej i rozwoju społecznego, publikująca raporty na różne tematy związane z Palestyną. Dostępne na stronie: <http://www.unrwa.org>

Sekretarz Generalny ONZ: zapewnia bazę dokumentów i publikacji, raportów, w tym raporty dotyczące sytuacji w krajach pochodzenia, pisma i noty werbalne, traktaty i porozumienia, projekty rezolucji i decyzje. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.un.org/sg>

• Źródła rządowe i państwowe

Różne instytucje państwowe publikują rozmaite rodzaje produktów związanych z IKP na temat sytuacji w wielu krajach pochodzenia. Niektóre z tych instytucji publikują materiały dotyczące polityki i informacji o krajach pochodzenia. W szczególności niektóre instytucje udzielają również odpowiedzi na zapytania i przygotowują raporty z misji badawczych.

Przy ocenianiu źródła rządowego należy zwrócić uwagę na fakt, czy jest to rząd danego kraju, czy rząd zagraniczny. Należy uwzględnić historię tego rządu w odniesieniu do przestrzegania praw człowieka, relacje między zainteresowanymi państwami i inne względy polityczne, które mogą mieć wpływ na jakość i wiarygodność informacji. Rząd kraju pochodzenia może być dobrym źródłem informacji na takie tematy, jak przepisy krajowe lub wydawanie dokumentów tożsamości, może być on jednak stronniczy w kwestiach takich jak prawa człowieka.

Przykłady źródeł rządowych i państwowych ⁽⁵¹⁾

Państwa UE+ (dostęp do produktów związanych z COI przez [EASO COI Portal](#))

- Dania: Wydział ds. Informacji o Krajach Pochodzenia Służby Imigracyjnej.
- Francja: Wydział Informacji, Dokumentacji i Badań Francuskiego Urzędu ds. Uchodźców i Bezpaństwowców oraz Centrum Badań i Dokumentacji Krajowego Sądu Azylowego.
- Niemcy: system informacji o krajach pochodzenia (IKP) niemieckiego Federalnego Urzędu ds. Migracji i Uchodźców – MILO.
- Holandia: Ambtsberichten.
- Norwegia: Norweski Ośrodek Informacji o Krajach Pochodzenia – Landinfo.
- Szwecja: Szwedzka Agencja Migracyjna.

Inne (dostęp do produktów związanych z COI przez [ecoi.net](#))

- Kanada: Kanadyjska Rada ds. Imigracji i Uchodźców.
- Zjednoczone Królestwo: Home Office – krajowe noty polityczne i informacyjne.
- Stany Zjednoczone: Departament Stanu.

• Źródła pozarządowe

Niektóre organizacje pozarządowe działające na arenie międzynarodowej publikują raporty i artykuły na temat określonych sytuacji w wielu krajach pochodzenia (np. Amnesty International, Human Rights Watch). Inne organizacje pozarządowe działają na szczeblu krajowym lub lokalnym i publikują sprawozdania na temat konkretnych sytuacji w swoim kraju (np. Etiopska Rada Praw Człowieka, inicjatywa Girls Power w Beninie). Niektóre organizacje pozarządowe (np. Szwajcarska Rada ds. Uchodźców) udostępniają publicznie dostępne odpowiedzi na zapytania i raporty z misji badawczych.

Wiarygodność i dokładność raportów organizacji pozarządowych będzie całkowicie zależeć od ich metodologii gromadzenia informacji, podobnie jak w przypadku dużych organizacji pozarządowych zajmujących się prawami człowieka, które w szerszym zakresie propagują poszanowanie praw człowieka. Czasami trudniej ocenić organizacje pozarządowe reprezentujące interesy określonej grupy etnicznej, religijnej lub grupy osób określonej płci i udostępniane przez nie materiały mogą zawierać informacje o charakterze stronniczym ze względu na ich szczególnie obszar zainteresowania lub mandat. Mogą być mniej wiarygodne niż organizacje pozarządowe, które w szerokim zakresie informują o wielu kwestiach związanych z prawami człowieka i regionach, dlatego warto dokładnie ocenić takie źródła. Mimo że czasami trudno jest ocenić ich wiarygodność, tego typu źródła są czasami wysoce wyspecjalizowane w tematach, które mogą nie być dobrze opisane w innych źródłach.

⁽⁵¹⁾ EASO, *Judicial practical guide on country of origin information* [Praktyczny poradnik sądowy: informacje o krajach pochodzenia], 2018 r., str. 38.

Przykłady źródeł pozarządowych

Atlas of Torture (Atlas tortur). Projekt Instytutu Praw Człowieka im. Ludwiga Boltzmanna zapewnia przegląd sytuacji w zakresie stosowania tortur i niewłaściwego traktowania na całym świecie. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.atlas-of-torture.org/>

Amnesty International. Zapewnia dokumenty na temat określonych krajów. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.amnesty.org/en/>

Indeks Transformacji fundacji Bertelsmann Stiftung. Zapewnia raporty na temat rozwoju demokracji, gospodarki oraz polityki w krajach rozwijających się i przechodzących transformację. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.bti-project.org/en/home/>

Freedom House. Publikuje okresowe raporty na temat praw i wolności politycznych, narodów w okresie transformacji i innych szczególnych zagadnień. Dostępne na stronie internetowej: <https://freedomhouse.org/reports>

Human Rights Watch. Udostępnia raporty dotyczące różnych tematów. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.hrw.org/publications>

Internal Displacement Monitoring Centre (Centrum Monitorowania Przesiedleń Wewnętrznych). Koncentruje się na wysiedleniach wewnętrznych i zapewnia profile krajów, raporty globalne oraz bazę danych na ten temat. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.internal-displacement.org/>

International Crisis Group (Międzynarodowa Grupa Kryzysowa). Opracowuje szczegółowe analizy i porady polityczne dotyczące konfliktów i potencjalnych sytuacji konfliktowych na całym świecie. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.crisisgroup.org/latest-updates/reports-and-briefings>

International Federation for Human Rights (Międzynarodowa Federacja Praw Człowieka). Obejmuje 184 organizacje ze 112 krajów i potępia łamanie praw człowieka. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.fidh.org/en/>

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (Międzynarodowe Stowarzyszenie Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych, Transseksualnych i Interseksualnych). Dostarcza informacji o sytuacji prawnej i społecznej osób LGBTI w wielu krajach. Informacje dostępne na stronie internetowej: <https://ilga.org/>

Reporters Without Borders (Reporterzy bez Granic). Jest to niezależna organizacja pozarządowa o statusie doradczym w ONZ, UNESCO, Radzie Europy i Międzynarodowej Organizacji Frankofonii (franc. Organisation Internationale de la Francophonie, OIF). Wydaje komunikaty prasowe i raporty o sytuacji w zakresie swobodnego dostępu do informacji na całym świecie i sposobach naruszania tej swobody. Dostępne na stronie internetowej: <https://rsf.org/en>

Swiss Refugee Council (Szwajcarska Rada ds. Uchodźców). Ta szwajcarska organizacja pozarządowa publikuje tematyczne raporty dotyczące informacji o krajach pochodzenia, głównie w języku niemieckim i francuskim. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.refugeecouncil.ch/countries-of-origin.html>

World Organisation Against Torture (Światowa Organizacja przeciwko Torturom). Publikuje raporty dotyczące sytuacji obrońców praw człowieka oraz, wspólnie z Międzynarodową Federacją Praw Człowieka, coroczny raport Centrum Ochrony Obrońców Praw Człowieka. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.omct.org/>

• Źródła medialne

Źródła medialne mogą być jednymi z najważniejszych źródeł codziennych aktualnych informacji dotyczących sytuacji w krajach pochodzenia, konkretnych wydarzeń i ram czasowych. Międzynarodowe i krajowe źródła medialne (np. międzynarodowe przedsiębiorstwa medialne, takie jak BBC, Reuters, Agence France Presse, Al Jazeera) często publikują codzienne informacje o krajach pochodzenia. Źródła medialne mogą być przydatne podczas prowadzenia badań nad bardzo specyficznymi lub lokalnymi wydarzeniami lub w celu uzyskania chronologicznego przeglądu wydarzeń.

Większość międzynarodowych źródeł medialnych zazwyczaj przestrzega rygorystycznych metodologicznych i profesjonalnych wytycznych redakcyjnych dotyczących relacjonowania zdarzeń. Nie zawsze jednak przekazują szczegółowe informacje w aspekcie lokalnym.

Lokalne źródła medialne często dysponują większą liczbą informacji o lokalnych wydarzeniach, lecz ich wiarygodność może być trudniejsza do oceny, ponadto mogą nie mieć rygorystycznych metodologii, dlatego należy poddawać je uważnej ocenie. Należy również pamiętać, że źródła medialne są czasami własnością państwa (np. Xinhua, TASS) lub mają oczywiste lub ukryte powiązania z partiami politycznymi lub podmiotami uczestniczącymi w konflikcie, z tego względu zawsze należy je dokładnie ocenić. Czasami uczestnicy konfliktu mogą również kontrolować własne agencje informacyjne (Voice of Jihad of the Taliban, ISIS itp.). Należy je szczególnie uważnie czytać i zawsze porównywać z informacjami z innych źródeł.

Przykłady źródeł medialnych

Linki do lokalnych mediów są dostępne w profilach krajowych udostępnianych przez BBC, z wykazem mediów i w miarę możliwości z linkami.

• Organy ustawodawcze i administracyjne (w krajach pochodzenia)

Mogą to być parlamenty lub ministerstwa w krajach pochodzenia. Opracowują one i publikują teksty krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych, takich jak kodeksy karne lub przepisy dotyczące obywatelstwa, które mogą być przydatne podczas wyszukiwania informacji o kraju pochodzenia.

• Ośrodki analityczne i źródła akademickie

Są to źródła powiązane z ośrodkami analitycznymi, uniwersytetami lub szkołami wyższymi, które opracowują raporty analityczne i badawcze dotyczące ich konkretnych obszarów zainteresowań i wiedzy specjalistycznej. Dostęp może być jednak ograniczony do niektórych publikacji.

W przypadku korzystania w internecie z artykułów naukowych w ramach otwartego dostępu konieczna jest analiza i ostrożność, ponieważ zastosowana metodologia nie zawsze jest wysokiej jakości. Zawsze należy oceniać reputację autora i zastosowane metodologie.

Przykłady źródeł akademickich

Chatham House. Instytut polityczny, znany również jako Królewski Instytut Spraw Międzynarodowych, analizuje główne problemy międzynarodowe i bieżące sprawy, a także wyzwania i możliwości globalne, regionalne i specyficzne dla danego kraju. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.chathamhouse.org/>

International Crisis Group. Ośrodek analityczny prowadzący badania i analizy dotyczące globalnych kryzysów. Dostępne na stronie internetowej: <https://www.crisisgroup.org/>

London School of Economics. Uczelnia nauk społecznych, prowadząca badania na różne tematy. Dostępne na stronie internetowej: <http://www.lse.ac.uk/>

• Media społecznościowe

Media społecznościowe to zazwyczaj platformy internetowe treści generowanych przez użytkowników. Zapewniają jedynie dostęp do publikacji, artykułów, komentarzy lub materiałów wizualnych tworzonych przez różne osoby i instytucje. Przykłady mediów społecznościowych obejmują serwisy społecznościowe (Facebook, LinkedIn); blogi; mikroblogi (Twitter); wiki (Wikipedia); serwisy do udostępniania plików (YouTube, Flickr); usługi lokalizacyjne (np. Panoramio, Wikimapia); itp. Media społecznościowe umożliwiają coraz większej liczbie osób szybkie i łatwe dokumentowanie wydarzeń oraz natychmiastowe udostępnianie tych informacji na całym świecie. Media społecznościowe mogą być pomocne przy wyszukiwaniu informacji o najnowszych wydarzeniach w kraju pochodzenia, w którym występują zawirowania, ograniczenia wolności słowa oraz w przypadku śledzenia wydarzeń na określony temat.

Treści dostępne na kontach w mediach społecznościowych najczęściej nie są poddawane takim samym rygorom badawczym i procesowi redakcyjnemu, jak w przypadku uznanych mediów lub innych źródeł. Wiąże się z tym większe ryzyko, że treść jest niedokładna, stronnicza, celowo wprowadzająca w błąd lub wątpliwa. Ponadto treści w nich publikowane są często generowane przez użytkowników, a ze względu na szybkość komunikacji lub treści należy dołożyć szczególnych starań, aby zagwarantować, że każde źródło w mediach społecznościowych zostało odpowiednio ocenione zgodnie z opisem w [sekcji 1.5. Znaczenie oceny źródła](#). Szczegółnej uwagi wymaga identyfikacja źródła informacji przekazywanych za pośrednictwem kont w mediach społecznościowych. Dlatego bardzo istotna jest weryfikacja informacji znalezionych za pośrednictwem kont w mediach społecznościowych.

• Źródła nieoparte na technologiach informatycznych

Źródła nieoparte na technologiach informatycznych, takie jak książki, czasopisma i mapy, również stanowią bardzo istotne źródła informacji. Dokumenty z wywiadów, konferencji i seminariów również są cennym źródłem informacji.

5.2. Praktyczne wskazówki dotyczące podstawowego badania informacji o krajach pochodzenia przez urzędników prowadzących postępowania

Do tej pory przedstawiono informacje związane z identyfikowaniem odpowiednich tematów dotyczących informacji o krajach pochodzenia i formułowaniem pytań badawczych. Opisano również zasady dotyczące oceny źródła i norm jakości. Są to podstawowe aspekty badania informacji o krajach pochodzenia, należy jednak wziąć pod uwagę również kilka praktycznych wskazówek. Zwykle pierwszym krokiem jest

wyszukiwanie informacji za pomocą baz danych zawierających informacje o krajach pochodzenia, portali i wyszukiwarek ⁽⁵²⁾.

Podczas wyszukiwania w bazach danych istotne jest zapoznanie się ze specyfiką konkretnej bazy danych. Jednym z najważniejszych aspektów do rozważenia jest zawartość bazy danych. Jakie kryteria są stosowane przy wyborze raportów lub dokumentów do publikacji? Z jakich źródeł zazwyczaj pochodzą treści? Witryny baz danych zazwyczaj mają sekcję zawierającą informacje o danej bazie, w której podaje się tego typu dane.

Wyszukując informacje, należy rozważyć wybierać wyszukiwane hasła. Można uwzględnić synonimy lub terminy powiązane z wyszukiwanym hasłem, aby uzyskać więcej wyników. Należy pamiętać, że słowa uznane za niewrażliwe lub nieodpowiednie w kraju urzędnika prowadzącego postępowanie mogą nie być postrzegane jako takie w innych krajach lub miejscach.

W przypadku szukania informacji np. na temat *przymusowego małżeństwa* można również wyszukać termin *wymuszone małżeństwo* (synonim), *aranżowane małżeństwo* (termin pokrewny) lub ciąża małoletnich (temat powiązany). Inną wskazówką jest użycie formy czasownikowej wyszukiwanego terminu, w tym przypadku *przymuszeni do małżeństwa* ⁽⁵³⁾. W większości przypadków te metody pozwolą uzyskać więcej wyników niż przypadku ograniczenia się jedynie do pierwszego wybranego hasła.

Czasami wykorzystuje się hasła w innym języku niż język ojczysty urzędnika lub angielski, na przykład termin w języku używanym w kraju pochodzenia, na temat którego wyszukiwane są informacje. Może to być trudne, szczególnie w przypadku języków z alfabetem innym niż alfabet łaciński. Często zdarza się, że słowa są zapisywane z zastosowaniem różnej pisowni. Na przykład grupa *jezydów*. Inne warianty pisowni to *jazydzi* i *ezidi*. Czasami termin jest znany zarówno w lokalnym języku, jak i przetłumaczony na język angielski (lub inne języki). Jest to powszechne zjawisko podczas badania grup lub organizacji. Przykładem może być kolumbijska paramilitarna organizacja Las Águilas Negras. Jej nazwa jest czasem tłumaczona jako *Czarne Orły* lub *the Black Eagles* (ang.). Wyszukiwanie za pomocą tych terminów może prowadzić do uzyskania lepszych wyników wyszukiwania.

Przydatnym narzędziem podczas wyszukiwania za pomocą np. synonimów lub alternatywnej pisowni są *operatory wyszukiwania*. Istnieje kilka różnych operatorów wyszukiwania, a różne bazy danych i wyszukiwarki używają nieco innych operatorów (co jest kolejnym powodem, aby zapoznać się z sekcją zawierającą informacje o bazie danych w jej witrynie internetowej). Poniżej przedstawiono niektóre z najpopularniejszych **operatorów wyszukiwania**.

⁽⁵²⁾ Aby uzyskać więcej informacji zob. sekcja 5.1. Różne rodzaje źródeł informacji o krajach pochodzenia.

⁽⁵³⁾ ACCORD, *Researching country of origin information Training Manual [Podręcznik szkoleniowy dotyczący wyszukiwania informacji o krajach pochodzenia]*, wyd. 2013, s. 115.

Operator AND

Operator AND służy do łączenia dwóch lub więcej słów. W przypadku napisania AND między dwoma słowami, wyszukiwanie spowoduje wyświetlenie wszystkich dokumentów zawierających oba te słowa (ale nie dokumentów zawierających tylko jedno z nich). Przykład: W wyniku wyszukiwania hasła *jezydzi* AND *Sindzar* wyświetlone zostaną wyniki, w których wymieniono zarówno słowo *jezydzi*, jak i *Sindzar*.

Operator OR

W przypadku użycia operatora OR wyświetlone zostaną dokumenty zawierające jedno lub więcej słów połączonych operatorem. Przykład: W wyniku wyszukiwania hasła *jezydzi* OR *Sindzar* wyświetlone zostaną wyniki, w których wymieniono jedno z tych słów lub oba słowa: *jezydzi* i *Sindzar*.

Operator NOT

Operator NOT służy do wykluczania słów. Przykład: Wyszukiwanie hasła *Kongo* NOT *Brazzaville* przyniesie wyniki, w których występuje słowo *Kongo*, ale wykluczone zostaną wszystkie wyniki, w których występuje wzmianka o *Kongo* i *Brazzaville*.

Wyszukiwanie fraz

Można wyszukać frazę, nazwę własną lub zestaw słów w określonej kolejności, umieszczając je w cudzysłowie. Zapytanie zawierające terminy w cudzysłowie znajduje strony zawierające dokładnie cytowaną frazę. Przykład: Poszukiwanie hasła „*prawa człowieka*” powoduje znalezienie dokumentów zawierających frazę *prawa człowieka*, podczas gdy *prawa człowieka* bez cudzysłówów pozwolą znaleźć dokumenty zawierające słowa *człowiek* i *prawa*, przy czym nie muszą one koniecznie występować razem we frazie.

Wieloznacznik i obcięcie

Wieloznaczniki to symbole, których można użyć do zastąpienia jednego lub kilku znaków w słowie lub jednego słowa lub kilku słów we frazie. Wieloznaczniki mogą być używane w przypadku słów z różnymi wersjami pisowni, w szczególności nazw transkrybowanych z języków z alfabetem innym niż łaciński. Jednym z najczęściej używanych wieloznaczników jest gwiazdka (*). Niektóre wyszukiwarki używają znaku zapytania (?) do zastąpienia pojedynczego znaku w słowie. Przykład: Wyszukiwanie *LGBT** przyniesie wyniki, w których pojawiają się terminy takie jak *LGBT*, *LGBTQ*, *LGBTQI* i *LGBTQ+*. W przypadku wyszukiwania hasła *j?zydzi* otrzymane zostaną wyniki, w których np. wymieniono słowa *jazydzi* i *jezydzi*.

Wyszukiwanie rozmyte

Wyszukiwanie rozmyte pomaga znaleźć słowa, które są pisane w sposób podobny do wyszukiwanego hasła. Ta funkcja jest przydatna, jeśli nie jest znana dokładna pisownia słowa lub jeśli istnieje zbyt wiele odmian pisowni, które można uchwycić za pomocą wieloznaczników. Typowym znakiem tej funkcji jest ~. Przykład: Wyszukanie słowa *jazydzi~* może skutkować wyświetleniem dokumentów zawierających inną pisownię tego słowa, na przykład *jezydzi*. Oprócz usuwania samogłosek wyszukiwanie rozmyte dotyczy również podwojenia spółgłosek (Mohammed lub Mohamed) lub spółgłosek o podobnym brzmieniu (Mohamet lub Mahammed).

Te operatory wyszukiwania i funkcje można zwykle łączyć na wiele sposobów. Np. badając działalność ISIS w rejonie Sindżaru/Mosulu w formularzu wyszukiwania można wpisać: *(Sindzar OR Mosul) AND (ISIS OR ISIL OR „Państwo Islamskie” OR DAESH)*.

Należy pamiętać, że funkcje te mogą różnić się w zależności od bazy danych. Niektóre znaki mogą być inne. Na przykład operator NOT jest czasem zastępowany znakiem minus (-).

Korzystanie z operatorów wyszukiwania to doskonały sposób na poszerzenie lub zawężenie wyszukiwania w zależności od potrzeb informacyjnych. Bardziej szczegółowe informacje na temat strategii wyszukiwania dostępne są w *Podręczniku szkoleniowym ACCORD dotyczącym wyszukiwania informacji o krajach pochodzenia* ⁽⁵⁴⁾ lub w instrukcjach wyszukiwania danej bazy danych.

⁽⁵⁴⁾ ACCORD, *Researching country of origin information Training Manual [Podręcznik szkoleniowy dotyczący wyszukiwania informacji o krajach pochodzenia]*, wyd. 2013.

Załącznik 1: Lista kontrolna

Lista kontrolna

Przygotowanie do przesłuchania

- Czy korzystałem(-am) z informacji o kraju pochodzenia, aby przygotować się do przesłuchania?
- Czy korzystałem(-am) z informacji o kraju pochodzenia, aby uzyskać ogólny przegląd / aktualne informacje na temat sytuacji w zakresie bezpieczeństwa, praw człowieka i sytuacji politycznej w kraju pochodzenia?
- Czy korzystałem(-am) z informacji o kraju pochodzenia w celu zidentyfikowania elementów wymagających wyjaśnienia?

Prowadzenie przesłuchania

- Jeśli przed przesłuchaniem lub w jego trakcie znalazłem(-am) informacje o kraju pochodzenia, które są sprzeczne z oświadczeniami wnioskodawcy lub kwestionują je, czy dałem(-am) wnioskodawcy **możliwość** wyjaśnienia tych ustaleń podczas przesłuchania?
- W stosownym przypadku, czy **sprawdzałem(-am) informacje o kraju pochodzenia podczas przesłuchania**, aby zweryfikować fakty lub uzyskać dodatkowe informacje?
- Jeśli miałem(-am) **wątpliwości** dotyczące narodowości lub kraju pochodzenia wnioskodawcy, czy korzystałem(-am) z informacji o kraju pochodzenia, aby dokonać oceny oświadczeń wnioskodawcy w tym zakresie?

Ocena wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

- Czy upewniłem(-am) się, że korzystałem(-am) z **odpowiednich i odnoszących się do właściwych ram czasowych** informacji o kraju pochodzenia, aby ocenić wiarygodność istotnych faktów?
- Czy upewniłem(-am) się, że do oceny ryzyka korzystałem(-am) z **istotnych i aktualnych** informacji o kraju pochodzenia?
- Czy upewniłem(-am) się, że do oceny dostępności alternatywy ochrony wewnętrznej (jeśli ma zastosowanie) korzystałem(-am) z **istotnych i aktualnych** informacji o kraju pochodzenia?
- Czy korzystałem(-am) z **istotnych** informacji o kraju pochodzenia przy dokonywaniu oceny wykluczenia (jeśli ma zastosowanie)?
- Czy w swojej argumentacji upewniłem(-am) się, że **wyraźnie wskazałem(-am) związek** między informacjami o kraju pochodzenia a moim argumentem?
- Czy właściwie **odniosłem(-am) się do każdego elementu informacji o kraju pochodzenia** w swojej argumentacji?
- Czy upewniłem(-am) się, że w miarę możliwości korzystam z informacji o kraju pochodzenia z **co najmniej trzech źródeł**?
- Czy sprawdziłem(-am) **obiektywność i wiarygodność źródła** przed wybraniem tego źródła?
- Czy upewniłem(-am) się, że używam **zrównoważonej kombinacji źródeł**?
- Jeśli nie mogłem(-am) znaleźć informacji o kraju pochodzenia, a moje biuro dysponuje jednostką ds. informacji o krajach pochodzenia, czy **skontaktowałem(-am) się z moimi współpracownikami zajmującymi się informacjami o krajach pochodzenia**, aby zwrócić się do nich o pomoc?
- W przypadku braku odpowiednich informacji o kraju pochodzenia, czy odpowiednio **oceniłem(-am) to w swojej argumentacji**?

Praktyczne wskazówki dotyczące badania informacji o kraju pochodzenia

Czy korzystałem(-am) z najczęściej używanych baz danych / portali z informacjami o krajach pochodzenia?

Czy podczas wyszukiwania informacji używałem(-am) alternatywnej pisowni, synonimów i pokrewnych terminów?

Jak skontaktować się z UE

Osobiście

W całej Unii Europejskiej istnieje kilkaset centrów informacyjnych Europe Direct. Adres najbliższego centrum można znaleźć na stronie: https://europa.eu/european-union/contact_pl.

Telefonicznie lub drogą mailową

Europe Direct to serwis informacyjny, który udziela odpowiedzi na pytania na temat Unii Europejskiej. Można się z nim skontaktować:

- dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektórzy operatorzy mogą naliczać opłaty za te połączenia),
- dzwoniąc pod standardowy numer telefonu: +32 22999696,
- drogą mailową: https://europa.eu/european-union/contact_pl.

Wyszukiwanie informacji o UE

Online

Informacje o Unii Europejskiej są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu Europa: https://europa.eu/european-union/index_pl.

Publikacje UE

Bezpłatne i odpłatne publikacje UE można pobrać lub zamówić na stronie: <https://op.europa.eu/pl/publications>. Większą liczbę egzemplarzy bezpłatnych publikacji można otrzymać, kontaktując się z serwisem Europe Direct lub z lokalnym centrum informacyjnym (zob. https://europa.eu/european-union/contact_pl).

Prawo UE i powiązane dokumenty

Informacje prawne dotyczące UE, w tym wszystkie unijne akty prawne od 1952 r., są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>.

Portal Otwartych Danych UE

Unijny portal otwartych danych (<http://data.europa.eu/euodp/pl>) umożliwia dostęp do zbiorów danych pochodzących z instytucji i innych organów UE. Dane można pobierać i wykorzystywać bezpłatnie, zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych.

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej